

Nyugati Városrészi Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2015

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
1. Bevezetés	4
2. Gyermekkép	7
3. Óvodakép	7
4. Az óvoda nevelési célja	8
5. Az óvoda nevelési feladatai	9
5.1. Egészségfejlesztő program	10
5.2. Egészséges életmód kialakítása	11
5.3. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	13
5.4. Anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16
6. Az óvodai élet megszervezésének elvei	18
6.1. Személyi feltételek	18
6.2. Tárgyi feltételek	19
6.3. Napirend	19
6.4. Hetirend	20
6.5. Befogadás	21
7. Az óvodai élet tevékenységformái	
7.1. Játék	22
7.2. Munka jellegű tevékenységek	25
7.3. Tevékenységben megnyilvánuló tanulás	28
7.3.1. Szociálisan hátrányos gyermekek felzárkóztatása	31
7.3.2. Tehetséggondozás	32
7.4. Mozgás, napi szervezett mozgás	33
7.5. A külső világ tevékeny megismerése	36
7.6. Verselés, mesélés	41
7.7. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	44
7.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	47
8. Az óvodai hagyományok, ünnepélyek	53
9. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	54
9.1. Az óvodapedagógus feladatai	55
9.2. Az óvodavezető feladatai	56
9.3. A gyermekvédelmi felelős feladatai	56
10. Szülőkkel való kapcsolattartás	57

11. Az óvoda külső kapcsolatai	59
12. Integrált nevelési program	61
12.1. Integrált nevelés célja	61
12.2. Érzelmi erkölcsi és közösségi nevelés	63
12.3. Az anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés	65
12.4. Egészséges életmódra nevelés	66
12.5. Az értelmileg akadályozott gyermekek integrált nevelése	69
12.6. Külső kapcsolatok	74

1. Bevezetés

INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény neve: Nyugati Városrészi Óvoda
Székhelye: 7623 Pécs Mezőszél u.2

A tagintézmények és telephelyei:

Nyugati Városrészi Óvoda Ajtósi Dürer Utcai Tagóvodája

7623 Pécs Ajtósi Dürer u. 2.

Nyugati Városrészi Óvoda Esztergár Lajos Úti Tagóvodája

7633 Pécs Esztergár Lajos u. 13.

Nyugati Városrészi Óvoda Hajnóczy József Utcai Tagóvodája

7633 Pécs Hajnóczy József u. 7.

Nyugati Városrészi Óvoda Istenkúti Tagóvodája

7635 Pécs Nagydeindoli út 2/2

Nyugati Városrészi Óvoda Közraktár Utcai SPORTÓVODÁJA

7631 Pécs Közraktár u. 7.

Nyugati Városrészi Óvoda Magyar Lajos Utcai Tagóvodája

7623 Pécs Magyar Lajos u. 2.

Nyugati Városrészi Óvoda Nagy Jenő Utcai Tagóvodája

7624 Pécs Nagy Jenő u. 38.

Nyugati Városrészi Óvoda Radnóti Miklós Utcai Tagóvodája

7633 Pécs Radnóti Miklós u. 4.

Nyugati Városrészi Óvoda Rácvárosi Tagóvodája

7634 Pécs Rácvárosi u. 56.

Nyugati Városrészi Óvoda Zipernowsky Károly Utcai Tagóvodája

7633 Pécs Zipernowsky Károly u. 3.

Intézmény alapítója és felügyeleti szerve:

Pécs MJ. Város Önkormányzatának Közgyűlése
7621 Pécs Széchenyi tér 1

Intézmény OM azonosító száma: 026993**Intézmény törzsszáma:** 676504**Szakágazati száma:** 851020**Intézmény típusa:** óvoda**Az intézmény feladatai:**

3 (legalább kettő és fél) éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 7 éves korig a gyermekek óvodai nevelése.

A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

Diétás étkeztetés biztosítása az Ajtósi Dürer utca 2. alatt működő tagintézményben. A többi tagintézményben az ételmezést nyújtó vállalkozó szakorvosi vélemény alapján, szintén biztosítani tudja a diétás étkezést.

A Nyugati Városrészi Óvoda, 9 telephellyel 2007. július 1.-én alakult, négy, több telephelyen működő óvoda összevonásával. 2013. július 1.-től tovább bővült a Rácvárosi és az Istenkúti óvodával.

Az intézmény létszámadatai

	Férőhelyszám	Maximális létszám	Pedagógus létszám	Nevelő munkát segítő Dajka, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár	Egyéb alkalmazott
Nyugati Városrészi Óvoda	140	168	13	8+2+1	5
Ajtósi Dürer Utcai Tagóvoda	75	90	6	5+1	0,5+0,5
Esztergár Lajos Utcai Tagóvoda	112	134	10	6+1,5	1+0,5
Hajnóczy József Utcai Tagóvoda	70	84	7+1 _{pszichológus}	4,5+1+1	0,5
Istenkúti Tagóvoda	43	52	4	3+1	1
Közraktár Utcai Sportóvoda	100	120	8	5+1	0,5+0,5

Magyar Lajos Utcai Tagóvoda	71	85	6	4+1	0,5
Nagy Jenő Utcai Tagóvoda	120	144	12	7+2	1
Radnóti Miklós Utcai Tagóvoda	125	150	10	6+1,5	1
Rácvárosi Tagóvoda	85	102	8	5+1	0,5+1
Zipernowsky Károly Utcai Tagóvoda	116	139	10	6+1,5	1+0,5+0,5
Összesen:	1007	1208	94+1 s pszichológus	76	16

A tagóvodák egyéni arculatát az adottságok mellett az eltérő szülői igények adják, miután más szociokulturális háttérrel rendelkeznek. A tagóvodák mind méretüket, mind programjaikat illetően eltérőek, amit tovább színesít az óvodaépületek különbözősége, hiszen nem mindegyik épült óvodának.

Célunk, hogy az **egységes értékrend mellett** a tagóvodák **szakmai sokszínűségét támogassuk**. A 11 épületben működő tagóvodák esetében a csapatépítésnek különös jelentősége van. **Miközben az önálló arculatukat, specifikumaikat megőrzik, törekednünk kell arra, hogy ne szigetelődjenek el egymástól, ne maradjanak magukra.**

Fontosnak tartjuk, hogy megismerjük egymás munkáját, az óvodánkon belüli tudást felszínre hozzuk. Tanuljunk egymástól, osszuk meg a „jógyakorlatot”, merjünk beszélni a nehézségekről. **Találkozási pontokat keresünk**, ahol az óvodák át tudják adni a tudásukat, tapasztalataikat. Erre jó alkalmak a közös nevelési értekezletek, egymás óvodáiban tartott bemutató foglalkozások.

A **munkaközösségek a tagóvodák között nyitottak** feladatuk lehetővé tenni, hogy munkájukat megismerjék, csatlakozzanak hozzá.

Az **egységes szerkezetű pedagógiai programunk a 9 óvoda közös programja**, melyben kiemeljük a közöstől eltérő sajátos elveket, tartalmakat, **kiegészülve a később hozzánk csatlakozott Rácvárosi és Istenkúti óvoda programjával.**

Figyelmet fordítunk arra, hogy épületenként megőrizzük hagyományainkat, szervezeti kultúránkból eredő sajátosságainkat.

Programunk a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény, 363/2012 (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei, A gyermekek védelméről és

a gyámügyi igazgatásról szóló 1997 évi XXXI törvény figyelembe vételével készült.

2. Gyermekkép

Pozitív énképpel rendelkező, kezdeményező, egyéni ötletek megvalósítására képes, kreatív, problémahelyzeteket megoldani tudó, nyitott, másokat elfogadó, érzelmekben gazdag, környezetbarát, harmonikus személyiségű gyermek, aki szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

3. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének feltételeit.

Az óvoda, óvó, védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciója segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését, a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételeinek megteremtését.

Óvodáinkban biztosítjuk:

- A gyermekek nevelésének és fejlődésének optimális feltételeit
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását
- Az emberi értékek közvetítését
- A vizuális kultúra kialakulását.
- A szabad játéktevékenységet
- Az eltérő fejlődési ütemű ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek fejlesztését
- A szeretetteljes befogadó, légkört és bizalmat
- A migráns gyermekek önazonosságának megőrzését, ápolását
- A gyermekek óvását, az okos szeretetet
- Az együttérzést és segítőkészséget
- A toleráns magatartást
- A gyermekek érdekeinek mindenek felett érvényre juttatását

Mindez nem zárja ki a pontos, egyértelmű követelményeket, a módszertani szabadságot.

Különös figyelmet fordítunk a veszélyforrásokra, testi épségük védelmére és a balesetvédelemre.

A kompetencia alapú óvodai nevelés hitvallása:

- Az érzelmi intelligencia (EQ) kiemelt fejlesztése
- Az értékek átadásának képessége, vagyis az élet szeretetére nevelés a humanista etika jegyében, melynek pedagógiai alapja a gyermekközpontúság és az a fajta nevelésfilozófia, amely a nevelés folyamatában segíti a gyermekben rejlő adottságokat, lehetőségeket valóra váltani, az individuum és a közösség fejlődését egyaránt szolgáló komplex tevékenységekkel, magatartásformákkal.
- A játék, mint legértékesebb tevékenység a gyermek életében
- A gyermekek védelme, az emberi méltóság megőrzése

4. Az óvoda nevelési célja

Óvodánk, mint nevelési intézmény nem csupán megengedi, hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan figyeli a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt a tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. Pedagógiai célok centrumába az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítjuk, miután ezek a képességek határozzák meg a szocializációt. Célunk a személyiség kibontakoztatása mellett elősegíteni a hátrányok kiegyenlítését az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével.

Célunk:

- Az újfajta tudás felé nyitni a gyerekeket
- Az új ismeretek megszerzésének támogatása
- A szülőföld kulturális örökségének átadása
- A multi-kulturális nevelésen alapuló integráció elősegítése
- Környezetvédelmére, környezettudatos magatartásra nevelés
- Alkotáshoz való képesség kifejlesztése
- Természeti kíváncsiság kialakítása. Nem az ismeretközlés a fontos, hanem a nyitottság.
- Ítéző, - és döntő képesség kialakítása, felelősség vállalás alapjainak lerakása.
- Az egészséges életvitel-igényének kialakítása: a testi – lelki – mentális egészség hármas egységének a harmonikus megteremtése,
- A sajátos bánásmódot igénylő társaik elfogadása, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség, a másság felé fordulás természetessé válása mindenki számára.

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva valósítja meg, innovatív pedagógiai módszerekkel.

5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, életkoruknak, egyéni képességeiknek megfelelően.

Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi, és a közösségi nevelés
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A fentiek figyelembe vételével ***feladataink a következők:***

- A gyermek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság maximális kialakítása.
- Úgy alakítsuk az óvodai környezetet, hogy az, hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális körülményeket a folyamatos fejlődéshez, támaszkodva az óvodáskorú gyermek alapvető sajátosságára az érzelemvezérelt megismerésre, és az élmény fonalán haladó gondolkodásra.
- A játék, mint alaptevékenység előtérbe állítása a nevelés minden területén.
- A gyermek egyéni fejlődési ütemének, képességeinek, tehetségének, szociális körülményeinek figyelembe vételével annak segítése, hogy tehetsége kibontakozhasson, hátrányos helyzetéből adódó hátrányaiból felzárkózhasson.
- Ehhez szükséges a gyermek környezetének minél teljesebb megismerése, fejlődésének nyomon követése, fejlődési ütemének rögzítése.

A nevelőmunka alapelvei:

- Humánus és optimista, együttműködésre törekvő, nyitott, empatikus, következetes nevelői stílus hangsúlyozása.
- Tevékenység központúság. Az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.
- Gyakorlatra orientált pedagógia megvalósítása, élethelyzetből adódó munkavégzés hangsúlya.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása
- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, előtérbe helyezése és a kompetenciaézés kialakítása, fenntartása, kreativitás
- Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet
- Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelést, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek, ezért kiemelt jelentőséggel bír.
- A sajátos nevelési igényű gyermek teljes értékű emberként kezelése.
- A gyermek az óvodapedagógusokban és az óvodában dolgozóknak társra, ha kell, természetes támaszra találjon

- A gyermeknek igényévé válik a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor – ha arra van igénye – egyedül is tevékenykedhessen.
- A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze a játék, ezt követik a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.
- A szokásrendszer rugalmas kezelése, amelyben a gyermek normarendszere fejlődik, mely az iskolaérettség egyik feltétele.
- A családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése, a családok nevelési szokásainak a megismerése és közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz.
- Felzárkóztatás eredményesebbé tétele a részképesség intenzív fejlesztésével.
- Kommunikációs és kooperációs képességek kiemelt fejlesztése.
- Játékos tanulás széles lehetőségének kihasználása.
- Messzemenően támaszkodunk a természetes gyermeki megnyilvánulásokra – minél több játék, mozgás biztosítására.
- Értelmes fegyelmet biztosító, és az együttélés alapvető szabályainak és erkölcsi normáinak megfelelő szervezett tevékenység biztosítása
- Az élmény, emlékezet, fantázia alapján történő önkifejezés képességének fejlesztése.
- A természetbarát gyermeki személyiség alakítása
- A gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozása, melyben a gyermek tisztelje környezetét, és bátran alakítsa anélkül, hogy kárt okozna benne.
- A gyermeket megillető jogok biztosítása az alapvető szabadságok tiszteletben tartásával
 - A hagyományőrző óvodákban a népi mondókák, a népi dalos játékok, a hangulatörző népdalok, népi bölcsességek, szólások, közmondások, sajátos nyelvi humor, népi megfigyelések, időjósító mondókák, a népmesék varázslatos világa a természetes műveltséget alapozza, sajátos szint ad, életérzést formál, éntudat mellett a magyarság tudatát is alapozza.

5.1. Egészségfejlesztő program

Az egészségfejlesztés célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az óvodapedagógusok az óvodában végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a következő területekre:
az egészséges táplálkozás,

a mindennapos testnevelés, testmozgás,
a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek megelőzése
a bántalmazás és erőszak megelőzése,
a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
a személyi higiéné

Az óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az óvoda a gyermeket, veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területén működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Az óvodában valamint az intézményen kívül a gyermekek részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, és a gyermeket veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése

Az óvodában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermeknek a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Abban az esetben, ha az óvodapedagógus a gyermek bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott csoport nevelésében közreműködők bevonásával esetszegbeszélést kezdeményez, majd az óvodapedagógusokkal és az óvodapszichológussal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek az óvodapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett gyermek vagy a csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, a tagóvoda-vezetője értesíti az óvodapszichológust.

Az egészségfejlesztés feladatait az egészséges életmód kialakításának feladatai tartalmazzák.

5.2. Az egészséges életmód kialakítása

Kiemelt jelentőségű az óvodában a gyermek testi fejlődésének elősegítése, az egészséges életvitel igényének megalapozása, a környezettudatos magatartás kialakítása, mozgásigényének kielégítése.

A gondozásnak meghatározó ereje van a gyermek-felnőtt kapcsolatban. A gondozás, mint szükséglet, intim kapcsolatot feltételez – egészen addig, amíg önkiszolgálóvá

nem válik a gyermek. A gondozás során az „áthághatatlan” időkorlátok, siettetés negatív hatást, minőségromlást, gyermeki ellenállást válthat ki.

A teljes nevelőközösség feladata a gyermek képességeihez igazodó egységes, azonos elvárások tükrözése.

Célja:

- Helyes életritmus kialakítása
- Az egészségkultúra kialakítása
- Megfelelő gondozottság biztosítása
- Öltözködési, táplálkozási, testápolási szokások kialakítása
- A kulturált étkezés szabályainak megismertetése
- Testi szükségleteik és mozgásigényük kielégítése
- Egészségük védelme, óvása, megőrzése
- Megfelelő testedzés biztosítása,
- Intenzív mozgásörömet biztosító szabadlevegőn történő játék biztosítása
- Pozitív viszonyulás kialakítása az ember és környezete iránt
- A szervezet ellenálló képességének növelése, betegségmegelőzés
- A helyes testtartás elsajátítása, differenciált segítségnyújtás

Feladataink:

- A testápolási szokások, személyi higiéné kialakítása a felnőtt hatékony közreműködésével.
- A gyermek biológiai szükségleteinek, komfortérzetének biztosítása, egyéni tempójának, fejlettségi szintjének megfelelően, testi és lelki vonatkozásában egyaránt.
- A gyermek fejlettségi szintjének ismerete, differenciált fejlesztése
- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása
- Napi rendszeres mozgás megszervezése
- Alvás és pihenés szükségletének kielégítése
- Balesetveszélytől mentes, egészséges környezet biztosítása
- Biztonságérzetének, jó közérzetének biztosítása
- Közvetlen, bensőséges kapcsolat kialakítása a gyermek és környezete között, környezetvédelemhez és megóváshoz kapcsolódó szokások alakítása
- Megfelelő szokásrendszer kialakítása
- A gyermek aktivitására építve önállóságra szoktatása

- A családdal való együttműködés
- Egészségnevelési programok szervezése
- Egészségvédő magatartásformák szokásainak kialakítása
- A megfelelő szakember bevonása szükség esetén
- A táplálkozás kiegészítése nyers zöldségek, gyümölcsök, magok, teák megismertetésével, megszerettetésével.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Kialakultak az alapvető szokások (WC használat, tisztálkodás, fogápolás, zsebkezdőhasználat)
- Önállóan öltözködik (cipőfűzés-kötés, gombolás, időjárásnak megfelelő ruházat kiválasztása)
- Ismeri és alkalmazza a kulturált étkezés szokásait (kanál, kés, villa, asztal tisztaságára ügyel, természetes testtartással ül)
- Segít a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben
- Nyitott az egészséges táplálkozásra
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes
- Ügyel saját környezetére, melyben megjelenik a szépre, ízlésségre törekvés

Eszközei:

Megfelelő méretű és anyagú berendezési tárgyak, eszközök

Higiénikus mellékhelyiségek

Sokféle mozgás lehetőséget biztosító udvar

5.3. Érzelmi, erkölcsi, és közösségi nevelés

Az óvodáskor végére már többé-kevésbé kikristályosodik, hogy ki milyennek látja önmagát. Mikor jó és mikor rossz, milyen cselekedettel nyerheti el környezete tetszését, és miért marasztalják el. Kulcsfontosságú feladata az óvodapedagógusnak, hogy a csoporton belül mindenki találja meg a helyét, illetve a környezete segítségével pozitív tulajdonságai kerüljenek kihangsúlyozásra.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A népszokásokhoz fűzött, az óvodapedagógus által elmesélt történetek hatást gyakorolnak erkölcsi ítéleteik alakulására, magatartáskultúrájukra, viselkedésmódjukra.

Célja:

- A gyermek csoportba való beilleszkedésének, szocializálódásának segítése
- A személyesség és a nyugalom megőrzése, a szociális kreativitás fejlesztése: együttműködés, nyitottság, konfliktus megoldás,
- Elengedhetetlen, a gyermek megismertetése a játékban a szabadság értelmezésével (nem jelent autonómiát, nem öntörvényű)
- A szabályok megismertetése (pl. a cselekvéses agresszió mindig tilos)
- A gyermeki agresszió játékkal való megszüntetése „kijátszása”, fontos a vereségei mögé nézni, érteni, elfogadni, nem bírálni.
- Lényeges a szabadság elfogadása, törekszünk arra, hogy épüljön be a saját értékrendjébe is az „ismerem és elfogadom”, ne csak valaki kedvéért fogadja el, ne jelentsen behódolást
- Önbizalom megerősítése, pozitív énkép kialakítása.
- Az érzelmek őszinte kifejezésének ösztönözése. A szégyen a gyermekkor legkínosabb érzése, kiindulópontja lehet a társtalanságnak, cinizmusnak, személyiségtorzulásnak. Ne az elmarasztalás legyen az eszköz a nevelésünkben, hanem a helyes, pozitív dolgok megerősítése.
- Az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása, amelyek által alapozódnak a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi-akarati tulajdonságjegyek
- Direkt és indirekt környezeti hatások szervezése szociális, értelmi, érzelmi, pozitív tulajdonságok megerősítésével
- A természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre való rácsodálkozás elősegítése
- Önkifejező és önérvényesítő törekvések biztosítása
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek (nehezen szocializálódó, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű) megfelelő felzárkóztatása szükség esetén szakember közreműködésével.

Feladataink:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör, állandó értékrend megteremtése
- Életkoruknak megfelelő szabadság kialakítása
- Eltérő személyiségvonások, különbözőségek elfogadása
- Szűkebb- tágabb környezetével való megismertetése, mely a hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés alapja
- Pozitív viszony kialakítása a közvetlen környezet értékei, élőlényei és embertársai iránt.
- Szokás és szabályrendszerek tudatosítása,
- A gyermekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaihoz való igazodás

A pedagógus szavaival, tetteivel törekedjen a mintaadásra, szabályok betartatására, hogy a társas viselkedésükbe a szocializációhoz szükséges szabályrendszereket és magatartásformákat önmagukkal összhangban beépítsék.

Az óvodai dolgozók magatartása adjon mintát, legyen modell értékű:

- A különböző szociokulturális családokból érkező gyermekek iránt megnyilvánuló szeretetre
- Az adottságokból eredő másság tiszteletben tartására, annak elfogadására, hogy az emberek különböznek egymástól
- Az átlagtól pozitív vagy negatív irányban eltérő személyiségvonások felismerésére, korrekciójára, a tehetséggondozásra
- A meglévő, már kialakult képességek, tulajdonságok egyénenkénti fejlesztésére
- A személyes érzelmi kötődések elősegítésére, az esetleges zavaró körülmények okainak felderítésére.
- A sajátos nevelési igényű-, a halmozottan hátrányos helyzetű-, valamint a kiemelkedő képességű gyermekekkel való speciális törődésre

Ezeket a gyermekeket az óvodapedagógus elfogadó szeretettel, példát mutató figyelemmel segítse:

- Személyisége kibontakoztatásában,
- Alapvető szükségleteiben,
- Bensőséges kapcsolat kiépítésében,
- Önmegvalósításában.

Tartalma:

- Napirend szerinti tevékenységek
- Érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások,
- Egyes gyerekek viselkedésében zavart okozó tényezők (pl. haláleset, válás, testvér születése) feltárása szükség esetén az óvodapszichológus bevonásával
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinak gyakorlása, felnőttek kérésének elfogadása
- Természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységének támogatása
- Közös élmények biztosítása, készülődések rendezvények szervezése

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Legyen kooperatív, (ne legyen öntörvényű, se behódoló)
- Legyen képes saját helyzetét felmérni a csoportban,
- Konfliktus helyzetben megegyezésre törekedjen, legyen képes felnőtt segítség nélkül megoldani konfliktusait cselekvéses agresszió nélkül
- Tudjon környezetével megfelelő módon kommunikálni

- Hallgassa meg társát és a felnőtteket
- Legyen képes uralkodni érzelmein, azt megfelelő formában tudja kifejezni
- Érdeklődjön környezetére iránt, kötődjön társaihoz
- Legyen önálló véleménye, döntése,
- Vállalt feladatait teljesítse, az elkezdett tevékenységet képes legyen türelmesen befejezni
- Válgass igényévé a gyermeknek a csoporttal való együttműködés
- Tudja alávetni akaratát a közösség érdekeinek, tudjon együttműködni a közös célokért
- Elfogadja és megérti, hogy az emberek különböznek egymástól

Értékelés:

- A csoportban zajló folyamatok, egyéni reakciók megfigyelése, időszakonként mérése

5.4. Anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet egészét átszövi, kiemelt jelentőséggel bír.

Az anyanyelv jelrendszerét a gyermek a tevékenységek társas érintkezései során, utánzás alapján sajátítja el.

Célja:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- Kommunikációs, metakommunikációs képességeinek fejlesztése
- Oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszéde fejlődik, a beszélő magatartás megalapozása
- Beszédkészség gondozása, fejlesztése, szókincs bővítés, sajátos nyelvi formák elsajátíttatása, nyelvtanilag helyes beszéd, a mondani való árnyalt megfogalmazása
- Képességeinek fejlesztése tevékenységeken keresztül
- Spontán gyermeki tevékenység felhasználása irányított tevékenységen keresztül a képesség fejlesztése
- A gyermek kíváncsiságára, kérdéseire, meg lévő tapasztalataira építve változatos tevékenységek biztosítása
- Különböző szituációk megteremtésével, élménynyújtással több érzékszervet igénybe vevő tapasztalat szerzése,
- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt,

- Differenciált egyéni képességek szerinti fejlesztése,
- Az ingerszegény környezetből származó hátrányok kompenzálása
- Kreativitás fejlesztése
- A gyermek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás)

Feladataink:

- Tevékenységek szervezése
- Minden gyermek önmagához viszonyított fejlesztése
- Derűs, szeretetteljes légkör kialakítása
- Tevékenységre ösztönző, élmény,- és inger gazdag környezet biztosítása
- A dramatizálás eszközeivel a szövegértés – szövegalkotás - ritmus, - humor, - nevetés, - kreativitás kompetenciájának sokoldalú fejlesztése.
- A dramatizálás eszközeinek - az óvodában történő mindennapos játékkal való fejlesztések mellett - terápiás eszközként is felhasználása.
- A drámajáték, mesedramatizálás, bábjáték, szerepjáték, tapasztalásból leszűrt élményből merít, mely pozitív vagy negatív érzelmeket mozgat. Ezek felhasználása a személyiségformálás, képességek, készségek fejlesztése, önismeret kialakításának segítése terén.
- A gyermek meglévő ismereteihez további élmények biztosítása
- A szerzett tapasztalatok rendszerezése, különböző élethelyzetekben, tevékenységekben történő gyakorlása
- A beszélő környezet helyes mintaadása,
- Anyanyelvi szabályok közvetítése a javítgatás elkerülésével
- Meghitt beszélgetésekkel a kommunikációs aktivitás, beszélőkedv erősítése.
- A játékot, a hagyományőrző és természetszerető tevékenységeket kísérő kommunikációs helyzetek lehetőséget nyújtanak a gyermek differenciált fejlesztésére. A szerep vagy „mintha” játékok párbeszédei, a társasjátékok, a mozgásos játékok szabály megfogalmazásai mellett a népszokásőrző tevékenységek is gazdagítják a gyermek szókincsét.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére
- Rendelkezzék problémafelismerő,- és megoldó képességgel,
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra koncentrálni
- Segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze tevékenységét,
- Törekedjen önértékelésre
- Élményeit, tapasztalatait, gondolatait megfogalmazni tudó környezete

számára érthetően kifejező kommunikációra legyen képes

- Tudja végig hallgatni és megérti mások beszédét

Értékelés:

- Pozitív megerősítésekkel

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

6. 1. Személyi feltételek

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Elfogadó, támogató segítő attitűdje pedig mintát jelent.

Az óvodához tartozó 11 tagintézmény szakszerű, törvényes, biztonságos működését az óvodavezető irányítja.

A tagóvodák egyedi szakmai munkájáról, a zökkenőmentes munkavégzés megszervezéséről a tagóvoda-vezető gondoskodik, aki a csoportos munkája mellett látja el vezetői feladatát.

Egy óvodai csoportban két óvodapedagógus látja el a nevelőmunkát heti az Istenkúti tagóvodában kétheti váltásban.

Óvodáinkban csoportonként egy dajka illetve telephelyenként további 1 fő biztosítja a tiszta higiénikus környezetet, és segíti az óvodapedagógusok gondozó, nevelő munkáját.

Három csoportonként egy pedagógiai asszisztens segíti az eredményes nevelő munkát, elsősorban a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében.

Óvodapedagógusaink közül többen rendelkeznek speciális végzettséggel, ill. szakvizsgával.

Az óvoda pszichológus tevékenysége segíti a gyermekek lelki egészségének védelmét, közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító intézkedésben

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését megfelelő végzettségű szakember látja el.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében együttműködünk a speciális végzettségű szakemberekkel.

Az óvoda két óvodatitkára elsősorban a tanügy igazgatási feladatok ellátásában közreműködik.

A gazdasági dolgozók a munkaügyi és gazdasági feladatokat végzik több telephelyen.

Az óvodaudvarok rendjét, tisztaságát, felszereléseink állagmegóvását a kisegítő dolgozók biztosítják.

Az óvodai dolgozók összehangolt munkája alapfeltétele az eredményességnek.

6. 2. Tárgyi feltételek

Az óvoda környezete, atmoszférája az otthonérzés melegét sugározza.

Óvodáinkban biztosítjuk:

- A pedagógiai program megvalósításához szükséges helyiségeket, eszközöket
- A szabad mozgáshoz szükséges biztonságos területet,
- A megfelelő munkakörnyezetet és a szülők fogadására alkalmas helyiséget
- A gyermekek által használt eszközök hozzáférhetővé tételét
- A berendezések, a környezet kialakítását a gyermekek változó testméretéhez igazítva.

Óvodánk rendelkezik a jogszabályban előírt kötelező eszközökkel, melyeket az egyes tevékenységformáknál sorolunk fel.

A több mint 40 éves épületek nem rendelkeznek minden tekintetben megfelelő számú helyiséggel. Az előírt helyiségek hiányát szervezéssel oldjuk meg. Pályázat esetén a bővítésről, átalakításról gondoskodunk.

Fontos a csoportok *tevékenységeinek összehangolása* a megfelelő hely, eszköz, ill. dajkasegítség biztosítása érdekében.

A hetirend és a napirend kialakítása az óvodapedagógus feladata, a gyermekek szükségleteihez igazodva, a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek figyelembe vételével.

6. 3. Napirend

Célja:

- A gyermek életrendjének tudatos alakítása
- A nyugodt, kiszámítható, kiegyensúlyozott környezet megteremtése,
- Az egészséges fejlődéshez szükséges mozgásos tevékenységek biztosítása
- A játék, mint legfőbb tevékenység biztosítása,
- A gondozási tevékenység során a dajkákkal való együttműködés, a gyermekek önállóságának kialakításának érdekében
- A nevelési folyamatba illeszkedő tanulási helyzet biztosítása
- Állandó, mindig ismétlődő elemekkel, a gyermek biztonságérzetének növelése, időérzékének alakítása

- Differenciált képességfejlesztés biztosítása a nap folyamán
- Az alvásigényhez való rugalmas alkalmazkodás korcsoporttól függően

Feladataink:

- Az egyes tevékenységek időigényének rugalmas figyelembe vétele, harmonikus arányok kialakítása
- Növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások szervezése.
- Olyan életrend szervezése, amely megerősíti mindazt, ami a családban jól működik, illetve pótolja azt, amit a család esetleg nem tud megadni.
- Jó napirend kialakítása, mely folyamatos és rugalmas, figyelembe veszi a különböző korú és fejlettségű gyermekek szükségleteit, életkori sajátosságait – meglévő fejlettségi szintjükről egyéni tempójukban haladva fejleszti a gyermeket, nincs időhatárok közé szorítva - van ideje elmélyedni a tevékenységekben.
- Fontos az óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek munkájának szakszerű összehangolása mindenkinek tudnia kell, kinek mikor mi a feladata.

A napirend általános időkeretei korcsoporttól függően a következők:

- Szabad játék, változatos tevékenységek: 6-7 óra
- Növekvő időtartamú csoportos foglalkozások 5-35 perc
- Étkezés, testápolás, öltözködés: 2- óra
- Pihenés: 1-2,5 óra
- Az óvodapedagógus által szabad játékba integrált irányított megfigyelés tapasztalatszerzés, cselekvéses tanulás a nap folyamán a lehetőség szerint, döntően délelőtt. Időtartama a tevékenységtől, a gyermekek fejlettségétől függően változó.

6. 4. Hetirend

Célja:

- A tevékenységekhez, szabad játékhoz, elegendő idő és hely biztosítása
- Rendszeresség biztosítása
- Képesség fejlesztésben a folyamatosság és a tervszerűség biztosítása
- Komplex nevelőmunka megvalósítása
- Mindennap szervezett mozgás biztosítása
- A Sportóvodában a mindennapi sporttevékenység szervezése
- A Radnóti u. tagóvodában komplex tevékenységek szervezése a zöld óvoda kritériumrendszerének alapján a művészetek eszközeivel.
- Rácvárosi óvodában a Hagyományőrző óvodai programba integrált Zöld óvodai

tartalmak megjelenítése és a mindennapos néptánc tevékenység szervezése

- Az Istenkúti tagóvodában a mindennapi meséléssel nevelés, hagyományőrzés, és a Zöld óvodai tartalom is megjelenik.

Feladataink:

- Élmények, tapasztalatok, tevékenységek szervezése, amelyeknek meghatározó szerepe van az ismeretszerzésben
- A műveltségtartalmak komplex kezelése, integrálása
- Tervszerűség és spontaneitás összehangolása
- Játékos tanulás széles lehetőségének biztosítása
- Egyéni eltéréshez igazodó fejlesztése

6. 5. Befogadás

Nagy változás a gyermek és a szülő életében is az óvodába lépés.

- Nyitottak vagyunk a szülők felé, így lehetőséget biztosítunk az óvodák megtekintésére. Már a beiratkozás előtt eljöhetnek, ismerkedhetnek az óvoda életével, dolgozóival, betekinhetnek a csoportok életébe. Tájékoztatjuk a szülőket nevelési programunkról személyesen és a weblapon keresztül.
- Lehetőség van a szülős-beszoktatásra, melynek időtartamát, a gyermeket figyelembe véve az óvodapedagógus és a szülők közösen határozzák meg (max 2 hét). Kedvenc tárgyukat, játékukat elhozhatják, ezzel is könnyítve az elválás első napjait.

Célja

- Az óvodai környezetének, az itt dolgozó felnőtteknek és a gyermek társaknak megismertetése
- Testi-, lelki szükségleteinek kielégítése, melegség, szeretet adása.
- Az óvoda hangulatának, légkörének a szülő felé is a nyugalom, a biztonság sugárzása. A gyermek akkor fogja jól érezni magát, ha a szülője biztonságérzete is kialakult.
- A befogadás személyes, egyéniséghez igazodó differenciált módon való megvalósítása.
- Szorongásainak oldása, elválás, a szülő elengedésének segítése
- Együttműködő óvoda-család kapcsolat kialakítása

Feladata:

- A gyermekek megismerése, minél több információ „begyűjtése”
- Partneri kapcsolat kialakítása a szülőkkel, (elfogadás, empátia.)

- Kölcsönös információ-áramlás, szülők tájékoztatása a nélkülük eltöltött első órákról.
- A gyermek számára elegendő idő és törődés biztosítása.
- Igény és lehetőség szerint óvodába lépés előtt a gyermek meglátogatása otthonában, a szülővel való beszélgetés a gyermek egyéni sajátosságairól, fejlődéséről, szokásairól.
- A szülők bizalmának elnyerésére törekvés.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7. 1.Játék

Óvodás korban a játék és tanulás komplex tevékenységforrás teljesen összefonódik egymással, a képességfejlesztés, a mozgás az egész személyiség fejlesztésének egyik legfontosabb színtere. A játék a gyermek legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, ugyanakkor a nevelés leghatékonyabb eszköze is. A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermek szabad képzettársításának elősegítése. A játék kiemelt jelentősége a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik. Legfontosabb az óvodapedagógus személyisége, szituáció érzékenysége, általános műveltsége, tájékozottsága. Az óvodai nevelőmunka jelentős vonása, hogy a felnőtt a gyermekek önálló játszásához, fantáziájához igényük szerint járul hozzá, kiegészítő elemekkel vagy tárggyal.

A népi játékokba, a mondókákba sűrített bölcs megfigyelések, évszázados tapasztalatok belopják magukat a gyermek szívébe és összekötő láncszemévé válnak múlt és jövő között. Törekszünk a játékeszközök készítésének a már ismeretlen játékoknak, népszokásoknak a felelevenítésére.

Célja:

- A mozgásos, intellektuális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása
- A játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése
- A játékon keresztül a motoros, szociális és verbális tanulás lehetőségének kihasználása komplex formában
- A játék, a tapasztaltatás és a tanulás hármasságával a szabálytudat kialakulásához vezető komplex nevelés, fejlesztés megalapozása.
- A gyermek személyiségének gazdagítása,
- Szabálytudatának erősítése
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása, (ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése, óvónői ajánlások)
- Egészséges versenyszellem kialakítása

- A gyermeki játék tiszteletben tartása
- Az élményszerű, elmélyült, spontán örömteli játéklehetőségek biztosítása a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése
- A játék szolgálja a gyermek szabad önkifejezését, öröm és élményforrásként hasson

Feladataink:

- Nyugodt, alkotó légkör biztosítása,
- A szabadjáték túlsúlyának érvényesítése
- Megfelelő kínálatot nyújtása (választhatóság a tevékenységekben és a megoldási módzatokban.)
- Megfelelő és variálható hely biztosítása
- Kitágítása a játéktérnek, szervezhetnek játékot az öltözőben és a folyosón is. (5-6-7 évesek, akik már szeretnek a felnőttektől távolabb is játszani)
- Elegendő játékidő biztosítása.
- A folyamatos étkezés szervezése növeli a játékra fordított időt (reggeli, uzsonna)
- Megfelelő mennyiségű és minőségű, több funkciós játékeszköz biztosítása
- A játékeszközök elérhetősége a gyermekek számára, tanulják meg, hogy vigyázzanak rájuk, óvják őket, és a játék végén a helyére tegyék vissza.
- Cselekvésre ösztönző környezet kialakítása
- Egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek biztosítása
- A pszichikumot, kreativitást fejlesztő, erősítő és élményt adó tevékenység biztosítása
- A lehetőség biztosítása a kézközelben lévő eszközökkel, az óvodapedagógus segítő jelenlétével.

A gyermeki fantázia kibontakoztatása, leginkább a különböző anyagfélések, a "bármilyen lehet belőlük anyagok" segítik: homok, víz – a csoportszobában is-, kavics, termések, magok, gyékény, kukoricacsutka, csuhé, bőr, gyöngy, rongy, fa, karton.

Legyen lehetőleg minél több természetes anyag.

- Az óvodapedagógus biztosítsa, feltételteremtő tevékenysége mellett, tudatos jelenlétével, indirekt irányításával, ösztönző magatartásával, szükség és igény szerinti együttjátzásával a játék folyamatát.
- Nem játékosan és mesésen tanítunk, hanem játszunk és mesélünk, és ennek természetes hozadéka a kisgyermeki tudás.
- A gyermek kezdeményezőkedvét, spontaneitását sértő, a játék intimitását zavaró, rejtett utasításokra, vezető szerepünknek, saját elképzelésünk erőltetésének elkerülése. („Csak” figyelünk, nem fontoskodunk, de mindig

készen állunk, kéznél vagyunk. Együtt érzőn, őszintén érteni kell a gyermek mit csinál, mit tesz, milyen érzéseket mutat.)

- A szülők játékkal kapcsolatos ismereteinek alakítása, a játék értékének, és fejlesztő hatásának elfogadtatása
- Változatos, sokféle nehézségi fokú játék- és mozgás lehetőség nyújtása a gyermekeknek a csoportszobában és az udvaron

Tartalma:

2,5-3-4-5 évesek

A játékterek megismerése, használatának megtanulása

Gyakorló játékok:

Isméltéles cselekvések, közben anyagok, eszközök megismerése,

Szöveg-, dallam-, mozgásisméltő játékok,

Egyszerű szabályok elfogadása és követése

Szimbolikus - szerepjátékok:

Egyszerű szabálykövetések (egyénekenként és csoportban)

Jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása,

Dramatizálás, bábozás: bábmozgatói kísérletek, hangutánzások

Építő, konstruáló játékok: összerakosgató, játékok egyéni elképzelések alapján

5-6-7 évesek:

Gyakorló játékok a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknel

Szimbolikus - szerepjátékok:A játékszabályok elfogadása és betartása.

A környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba.

Barkácsolás: játékok egyszerű javítása, terményjáték, ajándék készítése.

Építő, konstruáló játékok élethelyzethez hasonló tárgyak elkészítése a valóság és a képzeletnek megfelelően.

Szabályjátékok: verbális, mozgásos és manipulatív játék során szabályok betartása.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon
- Vegyen részt aktívan erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban
- Legyen képes saját élményei eljátszására, a szerepek elosztására, a megbeszélt szabályok betartására
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására
- Élvezze a szabályjátékokat, tudjon a célért küzdeni, de képes legyen a kudarcot és a sikert kezelni

- Válgják elfogadóvá a viselkedési normákkal szemben
- Válgjon igényükké a közös játék, együttműködés a társakkal, egymás ötleteinek, javaslatainak elfogadása
- Tudják kifejezni tapasztalataikat, elképzeléseiket esztétikai és szociális élményeiket a bábozás, dramatizálás eszközeivel.

Értékelés:

Az életkori tevékenységek tartalmánál felsoroltak megfigyelése.

Eszközei:

Szerepjátékhoz különböző öltözékek, eszközök, ruhatárral, logikai-, kirakós-, konstruáló-, építő-, játékok, barkácsoló szerszámok, különböző struktúrájú anyagok terepszőnyeg, képes-, és mesekönyvek, mozgásos játékok, dramatizáláshoz jelmezek, fejdíszek, gyermekek és óvodapedagógus által készített eszközök, udvari játékok

7.2. Munka jellegű tevékenységek

A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Célja:

- Értékteremtő, együttműködési képesség fejlesztése,
- Önkéntességének, nyitottságának, megismerési vágyának tudatos felhasználása
- Önálló döntés, munkamegosztás fejlesztése
- Baráti, egymást segítő kapcsolatok támogatása
- A kitartás, felelősségérzet fejlesztése
- A munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a kötelességtudatát, közösségi kapcsolatát, környezetbarát életmód megalapozását
- A tevékenységek során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal bővítése
- A játék- tapasztaltatás- tanulás hármásának érvényesítése a mindennapi munkatevékenységben.
- A fokozatosság elvének betartása a szabálytudat kialakulásánál.
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában
- Kötelezettségvállalásának, célirányos fegyelmének kialakítása

- A munkájuk fontosságának éreztetése, mely hangsúlyozottan örömteli tevékenység kell, hogy legyen. Munkájukkal másoknak is örömet szereznek, ezáltal megerősödik a szociális kompetencia.
- Az egyén és társadalom közötti interakciók, együttélés szabályainak fejlesztése, ami által fejlődik az egyén is.

Feladataink:

- Lehetőség biztosítása: a képességeinek megfelelő, önként vállalt munkára
- Az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenység, ill. a társai érdekében végzett munkatevékenységek szervezése
- A gyermekek számára megfelelő (méret, balesetmentes) eszközök folyamatos biztosítása
- Lehetőség biztosítása a gyermeket érdeklő bármilyen munkatevékenységhez, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek megvalósítani
- Lehetőleg olyan munkatevékenységek alakítása, melyek a gyermek számára örömet jelentenek és mindig teljes önállósággal végezhetőek
- Megfelelő szervezéssel a kényszerhelyzetek és a tömegesség elkerülése
- Egyénileg változó intenzitás elfogadása
- Az elvégzett munka megbecsülésére nevelés, a munkajellegű tevékenységek megszerettetése a hagyományőrző tevékenységek gyakorlásán keresztül

Tartalma:

3-4-(5) évesek

Alkalomszerű munkák:

- Egyszeri és ismétlődő munkák felnőtt segítséggel,
- Megbízások önkéntesség alapján,
- Ünnepi készülődés, teremrendezés, díszítés
- Udvar és teremrendezése kisebb tárgyak helyretétele, szállítása, rendrakás,
- Üzenetátadások épületen belül
- Játékjavításokban, tisztántartásában való közreműködés

Kerti munka, növények gondozása

- Közreműködés a növényekkel kapcsolatos tevékenységben, segítségadás felnőtteknek, nagyobbaknak

(4)-5-6-7 évesek:

Naposi munka:

- Étkezés előkészületeinek teendői
- Terem és udvarrendezésben való részvétel (eszközök előkészítése, elrakása)

Alkalmi feladatok:

- Rendrakás, tisztogatás, kisebb javítások
- Gyűjtőmunka
- Ajándékkészítés, díszítő munkák (csoport, teremdíszítés is,)
- Segítségadás kisebbeknek önállóan és kérésre
- Madáritató vízpótlása, állatok gondozása

Kerti munka, növények gondozása:

- Folyamatos növényápolás a virágos - és veteményes kertben (ültetés, öntözés, gyomlálás, betakarítás, tűzdelés).
- Évszakokhoz kapcsolódó munkák, gyűjtő munkák
- Környezetrendezések

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat
- Végezzen egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat, de ismerje saját képességeinek határait is
- Tudja használni az egyszerűbb eszközöket, ismerje a használatukkal járó veszélyeket
- Legyen képes az eszközök megóvására és saját testi épségének megőrzésére
- Legyenek rendszeresen visszatérő feladatai
- Legyen igénye a kisebb hibák kijavítására
- Gondozza és óvja a környezetében lévő növényeket, állatokat, aktív cselekvéssel védje, szépítse környezetét
- Teljesítse pontosan megbízatásait
- Ismerje fel a segítségadás lehetőségeit
- Önállóan, igényesen végezze naposi munkáját
- Szeressen közösségben dolgozni
- Vegye észre a környezetében adódó munkalehetőségeket

Eszközei:

A munkavégzéshez szükséges eszközök szerszámok megfelelő méretben, mennyiségben és minőségben álljanak a gyermekek rendelkezésére, bármikor hozzáférhető módon.

Értékelés:

- Pozitív megerősítések a tevékenységek folyamán
- Konkrét, reális a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő legyen

7.3. Tevékenységekben megnyilvánuló tanulás

Óvodás korban a játék és a tanulás összekapcsolódik. Játék közben a gyermek szinte észrevétlenül tanul. A játék az óvodai tanulás legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A gyerek személyisége és tevékenysége egymásra hatva fejlődik.

Az utánzásos, modellkövetéses magatartás, és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvodapedagógus a minta.

Az óvodai tanulás „módszertana” nem akkor korszerű, ha a jelenlegi iskolai modellhez kötődik, hanem, ha eléri célját: tanulásban (is) kompetens gyereket nevel, amely képessé teszi őt az élethosszig tartó tanulásra.

Célja:

- Az óvodás gyermek kompetenciáinak, a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése
- Az egész személyiségre képességfejlesztése sokoldalú cselekedtetés közben
- Gazdag élményorientált cselekvés biztosítása, amellyel éljék át az aktivitás örömét, szerezzenek tapasztalatokat
- Tanuláshoz való pozitív viszony, az iskolakezdesre kész, szociálisan érett állapot kialakítása
- A felfedezés, kutatás örömeinek biztosítása
- Megismerési vágyának kielégítése
- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- Akarati tulajdonságok fejlesztése: kitartás, pontosság, feladattudat, önállóság
- Sokoldalú cselekedtetés, témák komplex feldolgozása (kevesebbet, több oldalról, alaposan elemezve), az érzékelésre alapozva.

Feladataink:

- Tanulást támogató környezet megteremtése, mely a gyermekek előzetes tapasztalatira, ismereteire épít
- Folyamatos megfigyelés során a gyermek képességeinek felmérése, ennek ismeretében fejlesztése
- Tehetség gondozás, felzárkóztatás, prevenció

- A gyermek tapasztalataira, aktuális élményvilágára való támaszkodás
- Az óvodapedagógus és a gyerek aktív együttműködése,
- Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése,
- Hangulatok, ingerek tárgyi lehetőségek megteremtése (motiváció)
- A kutatás, felfedezés örömehez való lehetőség biztosítása
- Természetismereti játékok alkalmazása, mely elősegíti és elmélyíti az új ismereteket
- Segítség nyújtása olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben saját teljesítő képességét megismerheti
- Elegendő idő és élmény biztosítása a tapasztalatszerzésre
- A gyermek személyre szabott pozitív értékelése, a személyiség kibontakozásának segítése
- A hagyományőrzés, a természetvédelem változatos tevékenységeit tudatosan használjuk a spontán, a szervezett és az utánzós tanulásra.
- A családokkal való együttműködés során fogadtassuk el a szülőkkel a gyermeki tanulás sajátosságait.

Tanulásnak tekinthető cselekvések döntő többsége

- épít a gyermeki kíváncsiságra, („Tanul attól, akit szeretsz, s az által amit szeretsz.”Tanulja önmagát és az életet!)
- „felhasználja” az aktivitását,
- értékeli, veszi a kreatív megoldásokat,
- a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit teremti meg,
- egyénhez mérten értékeli,
- örömteliséget biztosít,
- felhasználja a meglévő ismereteket,
- egyformán tartja jelentősnek a különböző képességeket, készségeket és a meglévő tudást,
- folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot.

Ez így, együtt biztosítja egyaránt:

- az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését,
- a differenciálást (inklúziót),
- magát az érzelmi légkört (ami az óvodás gyerek alapigénye),
- a játék elsődlegességét,(ami alaptévékenység ebben az életkorban),
- valamint az együttműködő, felelősséget vállaló, óvodai normákat (szokásokat), erkölcsiséget figyelembe vevő légkört.
- a családokkal való együttműködés során a szülőkkel elfogadtatni a gyermeki cselekvéses tanulás sajátosságait

Szervezési formái:

- Önálló és irányított tapasztalatszerzés, tevékenységeken keresztül, a cselekvéses tanulási forma
- A játékba integrált tanulás során az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek.
- A spontán tanulási forma, amely mellett már kialakul a tudatos megismerési, tanulási vágy
- Az érzelmi megközelítésű, saját élményű tevékenységek
- Utánzásos minta, modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások kialakítása)
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Óvodapedagógus által irányított felfedezés
- Problémaszituáció teremtése, gyakorlati problémamegoldás

Tartalma:

2,5-3-4-(5) évesek.

- Közvetlen tapasztalatszerzések, megfigyelések a természeti és társadalmi környezetből,
- Figyelemirányítás a lényeges közös jegyekre
- Élmények, benyomások befogadása, emlékezetből való felidézése,
- Kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek
- Szókincsfejlesztés

(4)-5-6-7 évesek:

- Megfigyelése végzése közösen és önállóan,
- Egyéni élmények, beszámolók, tapasztalatok felidézése emlékezetből,
- Megbízások elvégzése (emlékezetfejlesztés)
- Jelenségek változásainak megfigyelése, azok összefüggései
- Összehasonlítások és megkülönböztetések irányított és spontán megfigyelésekkel
- Beszédfejlesztés
- Többféle megoldási lehetőség keresése

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Legyen képes gondolatait érhetően szavakba, mondatokba foglalni, folyamatosan kommunikálni

- Különítse el a mese és a valóság elemeit
- Szándékos figyelmének tartalma érje el a 10-15 percet
- Vegyen részt különböző tevékenységekben,
- Tudjon önállóan konkrét, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni,
- Alakuljon feladattudata, feladattartása, önfegyelme
- Egyre több szabályhoz tudjon igazodni,
- Tudja késleltetni szükségletei kielégítését
- Legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában
- Fedezze fel az ok-okozati viszonyokat
- Neurológiai és egyéb hátrányokkal küzdő gyermek esetében csak speciális szakember segítségével érhető el a fent leírt szint.
- A belső motiváltság, kíváncsiság, megismerési vágy kialakítása a tanulás során

Értékelés:

- Megoldási lehetőségeinek megmutatása,
- Önellenőrzésre való rávezetés
- Egymás megoldásának értékelése
- Pozitív megerősítések, sikerélmény biztosítása
- Az értékelés további szempontjai az egyes fejlesztési tartalmak értékelés rovatában található
- Folyamatos megfigyeléssel, differenciált értékeléssel a gyermek önértékelésének fejlesztése.
- Fontos a nyomon követés. Mindig a saját képességeinek legmagasabb fokáig juttatjuk egyéni módszerekkel,

7.3.1. Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló, intézkedések

Célja:

- A hátrányok feltárása és kompenzálása
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása
- A biztonságot nyújtó, otthont pótló szemlélet kialakítása

Feladataink:

- A tolerancia, a másság elfogadása az óvodapedagógusok és más óvodai alkalmazottak részéről
- Mérések alapján fejlesztendő területek meghatározása
- Fejlesztési terv készítése, eredmények rögzítése
- Ha szükséges külső szakemberhez való irányítása a gyermeknek (fejlesztő pedagógus, logopédus stb.)

Tartalma:

1. Kommunikációs problémák

- A család kommunikációs szintjének felmérése, igazodás a család kommunikációs kódjához
- Kommunikációs készség fejlesztése meséken, mondókákon, énekeken, verseken, anyanyelvi játékokon keresztül a nap folyamán

2. Higiénés és egészségügyi problémák

- Higiénés és egészségügyi szokások feltárása a családlátogatáson
- A szülők figyelmének felhívása az óvodai szokásokra, szabályokra, azok fokozatos elfogadtatása
- A gondozási teendők során ismeretnyújtása, segítségadása, és fokozott ellenőrzése
- A gyermek higiénés szokásainak alakítása az óvodapedagógus által irányított játék keretében

7.3. 2. Tehetséggondozás

Célja:

A különböző területen kiemelkedő teljesítményt nyújtó gyermek tehetségének felismerése és megalapozása.

Feladataink:

- A gyermek képességeinek felmérése, egyéni fejlettségmérő lapokon dokumentálása, fejlesztési tervkészítés, fejlődés nyomon követése
- A feladat iránti érdeklődés felkeltése, a kreativitás fejlesztése
- Lehetőségek, tevékenységek, eszközök biztosítása
- Differenciált feladatadás
- Az ismeretanyag minél többoldalú, több megközelítésű átadása, hogy mindenki megtalálhassa a saját útját
- Az óvodapedagógusok saját érdeklődésüknek, tehetségüknek megfelelően adjanak lehetőséget a fogékony és a témában kiemelkedő képességű gyermekek

fejlesztésére

- A szülők figyelmének felhívása a gyermek adottságaira, külön foglalkozásokon való fejleszthetőségére.

7.4. Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A rendszeres, a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó egészségfejlesztő mozgásos játékok, feladatok a képességek, készségek kialakításának és formálásának eszközei.

Hozzájárul a harmonikus összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához, a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.

A különböző mozdulatok, mozdulatsorok begyakorlásával a gyerekek testükön keresztül tapasztalják meg a világ törvényszerűségeit. Érzékszerveik fokozatosan keresik egymással az összhangot, ismeretlen összefüggéseket fedeznek fel. A gyermek mozgásának fejlettsége képet ad általános fejlettségi szintjéről, a fejlődés tempójáról

Célja:

- Sokféle mozgáslehetőséggel a mozgásszegény életmódot kompenzálása
- A természetes, harmonikus mozgás fejlesztése játékos formában,
- A szabad örömteli mozgáskedvük megőrzése
- Testi képességek alakítása: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, helyes testtartás, izomegyensúly, teherbíró képesség
- Az egészséges életmódra nevelés a gyermek edzettségének megalapozása
- Légző,- keringési,- csont és izomrendszer teljesítőképességének növelése
- Tér,- és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Szem,- kéz,- láb koordinációjának fejlesztése
- Testrészek, testséma megismerése
- Személyiségtulajdonságok fejlesztése: bátorság, fegyelmezettség, kitartás, egymás segítése, társra figyelés
- Agyi funkciók serkentése, nagymozgások fejlesztése (a mozgás feletti kontrollt erősítő gyakorlatok)
- Differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, a motoros képességek fejlesztése
- Finommotorika, finom mozgás képességének fejlesztése
- Perifériás látás fejlesztése,
- Egymáshoz és egymás mozgásához való alkalmazkodás kialakítása, kerülés irányváltztatás, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása
- Tapasztalatok szerzése a tényleges „én” határaitól, kipróbálhatja énjét

társaival.

- Mozgással a kognitív és a szociális funkciók fejlődésének, kibontakozásának befolyásolása

Feladataink:

- Spontán és a gyermekek kezdeményezésére kialakult mikrocsoportos mozgásszituációk kiaknázása
- A spontán játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységek, egészségfejlesztő testmozgások szervezése naponta, (minden nap legyen irányított, szervezet testmozgás)
- Lehetőség biztosítása minden gyermek számára az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe vevő mozgásra
- Szervezett testnevelés, játékos mozgás heti rendszerességgel való tervezése
- Változatos mozgáskombinációk biztosítása
- Szabályhoz való alkalmazkodás, szabálykövető társas viselkedés alakítása
- Megfelelő terhelés biztosítása az egyéni fejlettséget figyelembe véve
- Mindennap lehetőség biztosítása, minél hosszabb időn keresztül a szabad levegőn való mozgásra szervezeten és spontán módon eszközökkel és a nélkül
- Szükséges és elégséges szabályok kialakítása
- A csoportszobában a mozgásra készítő eszközök cserélése, a gyermek érdeklődésének, fejlesztésének megfelelően
- Önálló és irányított tapasztalatok szerzése. A szabad mozgás biztosításával lehetőség adása az irányított mozgástevékenység során megismert mozgásformák többszöri ismétlésére, gyakorlására
- Preventív láb és testtartásjavító torna szervezése
- Derűs légkör biztosítása
- A „Mozgáskotta” komplex személyiségfejlesztő módszer alkalmazása speciális eszközökkel
- Ritmusra, zenére történő mozgás fejlesztése, a zenés mozgásfejlesztés bővítése a népi gyermekjátékokkal, néptánc elemeivel
- Kirándulás szervezése a természetben

Közraktár Utcai Sportóvodában középső csoporttól, a többi óvodában fenntartói, alapítványi támogatás esetén 5-7 éves gyermekeknek

- Vízhez szoktatás-könnyebb közegben való jótékony, izületkímélő mozgás
- Jéghez szoktatás, megváltozott körülmények között egyensúlykeresés

Tartalma:

2,5-3-4 évesek:

- Természetes és nagymozgások fejlesztése
- Különböző járások, futások, csúszások, mászások
- Talajon, szereken, tárgy alatt
- A legtermészetesebb módon megismerése testrészeiknek és azok funkcióinak

4-5 évesek:

- A tér mozgásos megismerése, olyan gyakorlatokkal, melyeket különböző irányokban végeznek, különböző formákat mozognak be
- Az egyensúlyérzék fejlesztése
- Szem,- kéz-, láb koordinációt elősegítő gyakorlatok
- Kiemelt feladat az oldaliság gyakorlása (csukló megjelölése, kezességtől független, mindig ugyanazon az oldalon történik.
- Testséma kialakítása, fontos az egészalakos tükör használata

(5)-6-7 évesek:

- Az észlelés fejlesztése, a legcéltobbak: az alaklítás, formaállandóság
- finommotorikai mozgás fejlesztése a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal (labda, bot, szalag stb.)
- ellenoldaliságban keresztezett mozgások fejlesztése.(a bemutatott gyakorlatokat látják, hallják a tevékenység pontos megnevezését és így végzik el a gyakorlatokat.)

A fejlesztés várható eredménye az óvodás kor végére:

- Örömmel felszabadultan mozogjon
- Mozgása koordináltabb, pontosabb, ügyesebb, megfelelő ritmusú legyen
- Alakuljon ki a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúlya
- Cselekvőképessége gyors, mozgásában kitartó
- Kialakul ki térbeli tájékozódó képessége (mozgás közben tudjon irányt változtatni, irányok megnevezésével)
- Tudja mozgását kontrollálni, tudatosan irányítani
- Ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni
- Képes legyen az egyéni és csoportos sor,- és váltóversenyek szabályainak pontos betartására
- Képes legyen kooperatív gondolkodásmódra, szemléletre
- Alakuljon ki a kéz dominanciája

- Képes legyen mozgását fékezni
- Kialakul ki szabálytudata, fejlődjön az egészséges versenyszellem
- Tudja a kudarcot elviselni, ahhoz alkalmazkodni
- Immunitása, teljesítménye, terhelhetősége fokozódjon

Értékelés:

- Folyamatos megfigyelés
- Hibás elemek javítása
- Testtartás és mozgáselemek korigálása
- Motiválás a helyes végrehajtás és az előnyös viselkedésformák kiemelésével (bátorság, kudarcűrés, segítőkészség stb.)

Eszközök:

- Mozgásra inspiráló, biztonságos környezet kialakítása. Tornaszőnyeg, zsámoly, bordásfal, tornapad, karika, nyeles,- és sima szalagok, nagyméretű tükör, babzsák, rongy,- lég,- és gumilabdák, botok, kör,- ugró,- és húzókötel, lengőhinta, gyűrűhinta, trambulín, kengurulabda, body roll, bújócskacső, minitopogó, labdarúgó kapu, kosárlabdapalánk, „Mozgáskotta eszközkészlet” Stb.

7.5. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése egy nevelési folyamatot jelent, amely valamennyi nevelési területre kiterjed azokkal kölcsönhatásban, van. Komplex tapasztalatszerzés-, foglalkozás, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységben érzékelhető. -, (kereső, kutató, kísérletező) cselekvésbe integrált tevékenységek sorozata, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységben érzékelhető. A személyes találkozás a természettel elősegíti az ökológiai összefüggések megértését.

A környezetvédelem lényegében a környezet ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul, s a megfelelő érzelmi viszonyulás kialakításának eredményeként a legnagyobb fokú tiszteletre nevel mind a társadalmi, mind a természeti környezettel szemben.

Célja:

- Környezetorientált magatartás kialakításával a természetes környezetbe való beilleszkedés és eligazodás elősegítése
- A szülők ökológiai szemléletformálásának elősegítése
- A még élő néphagyományok, hétköznapi szokások folyamatos

tevékenységeink részévé válása

- A természeti,- emberi,- és tárgyi környezetéből olyan tapasztalatok, ismeretek szerzése, amely segít a koruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz
- Sokoldalú érzékszervi tapasztalatot szerzése
- Tapasztalatok szerzése a formai, mennyiségi és téri viszonyokról
- Környező valóság iránti érdeklődésük, kíváncsiságuk, megismerési vágyuk felkeltése
- Kulturált élet szokásainak alakítása
- Ítéliképességük fejlesztése
- Természetes és tárgyi környezetük iránti esztétikai fogékonyság, helyes érzelmi viszony kialakítása.
- A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt.
- A környezet jelenségeinek, tárgyai tulajdonságainak, mennyiségi viszonyainak, formáinak megismerése, rendszerezése
- Matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése
- Matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása (intenzív fejlesztés szakasza 5-6-7éveseknél)
- A szerzett tapasztalatok szempontok alapján történő rendezése, összefüggések megláttatása
- Tevékenykedés közben megismerő képességek fejlesztése
- Az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően az állat és növényvilággal kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítása
- A gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozása, hogy tiszteljék a környezetet, és bátran alakítsák anélkül, hogy kárt okoznának benne.

Feladataink:

- A szűkebb és tágabb környezetük értékeinek, tárgyi emlékeinek a jeles napok szokásainak megismertetése
- Tevékenykedés során világképformálása, környezettudatos magatartás kialakításával, környezetbe való beilleszkedés pozitív érzelmi viszony kialakítása
- A természeti tárgyi értékek tisztelete, megbecsülése, megőrzésének igénye, a másság elfogadása (pl.: ne tapossa el a „nem szeretem” állatokat), a szeretet, a kötődésképességének alakulása.
- Elősegítése a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének a kortárskapcsolatokban és a környezetalakításában
- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalatszerzés lehetőségét a szűkebb és tágabb környezetében

- A környezeti kultúra iránti igény megalapozása, annak kialakítása, valamint a hozzá szükséges megfigyelő- és gondolkodásképesség fejlesztése
- Közvetlenül meg nem figyelhető élőlények, tárgyak, jelenségek megfigyelése szimulált tevékenységek által
- Tudatos törekvés arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek saját természeti és társadalmi környezetükből
- Lehetőség szerint évente legalább két alkalommal buszos kirándulás szervezése.
- Állatokkal való közvetlen ismerkedési lehetőség megszervezése
- Eszközök, lehetőségek biztosítása a természetben való folyamatos tevékenységhez
- Olyan eszközök, tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyerek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számunkra a matematikai tapasztalatok szerzését
- A komplex foglalkozások kialakítása, minden esetben támaszkodva a gyermek ötleteire, aktuális élményeire
- A matematikai képességek fejlesztése játékosan, játékba építve, vagy természetes élethelyzetekben megvalósítva, ismereteik alkalmazása a tevékenységekben
- Szülőföld, haza megismerése, hazaszeretet megalapozása – nemzeti ünnepeink méltó megünneplése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével
- A környezet esztétikumának megláttatása úgy, hogy a természetet közelebb visszük a gyermekhez és az érzelmi kötődést kialakítjuk

Tartalma:

2,5-3-4 évesek:

- A gyermek természetes kíváncsiságára építve megfigyelések, tapasztalatok körének bővítése, mélyítése
- Egyéni és csoportos tevékenységek, megbeszélések szervezése. (Egyszerűbb összehasonlítások, következtetések)

4-5 évesek:

- A megfigyelés, a tevékenység összekapcsolása a fontosabb jegyek kiemelésével, hasonlóságok, különbségek, összefüggések megbeszélésével.
- Hosszabb ideig tartó megfigyelés után megadott szempont szerint válogatás, rendszerezés, csoportosítás

(5)-6-7 évesek:

- Logikus, elvont gondolkodás megalapozása,
- Problémafelismerő,- és megoldó képesség fejlesztése

- Önálló feladatmegoldásra törekvés,
- Térbeli viszonyok használata névutókkal

A fejlesztés várható eredménye az óvodás kor végére:

- Tudja személyi adatait, életkorát,
- Szülei nevét és foglalkozását
- Nevezze meg testrészeit, érzékszerveit,
- Tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakokat
- Ismerje a környezetünk növényeit és azok gondozását
- Ismerje a környezet megóvásának és az állatok védelmének alapvető szabályait
- Ismerje az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Szeresse a környezetét, ragaszkodjon hozzá, vegyen rész a környezet-, és természetvédelemben
- A gyermekeken keresztül a szülőkhöz is jussanak el a környezeti attitűdjüket alakító értékek (néphagyományok, természeti környezetben, védett területeken való viselkedés szabályai, szelektív hulladékgyűjtés)
- A különböző helyszíneken fokozottan érezze át:
 - a hagyományok üzenetét
 - az érzelmi feltöltődést,
 - a környezetünkhöz való kötődést
 - a hazaszeretetet
 - a magyarságtudatot.
- Nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető közlekedési szabályt ismerjen
- Legyen tisztában a gyalogos közlekedés alapszabályaival
- Ismerje a közfeladatot ellátó intézmények funkcióját, mint pl. orvos, tűzoltóság, posta, iskola stb.
- Ismerje a színeket
- Hasonlítsa össze mennyiségeket
- Válogasson, csoportosítsa alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket megadott szempontok alapján
- Legyen képes egyszerűbb összefüggések meglátására, elemi általánosításra, következtetésekre, gondolkodásuk rugalmassá válják
- Tudjon számolni tízes számkörben
- Nevezze meg a tárgyak térbeli helyzetének irányait,
- Másoljon alakzatokat síkban, térben

Témakörök

A témaköröket az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok maguk határozzák meg a gyerekek érdeklődéséhez, a tagóvoda programjaihoz, éves munkatervéhez igazodva.

A kompetencia alapú nevelést alkalmazó csoportokban a komplex fejlesztési tervek felosztása az ősmagyarok és a magyar kultúra jelképrendszerét követi:

- a) Levegő
- b) Tűz
- c) Víz
- d) Föld

Természeti környezet:

- Élettelen természet anyagai, változásai: időjárás, évszakok, napszakok, színek, formák
- Élő természet elemei: növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük
- Természetvédelmi teendők, tevékenységek évszakok szerint

Emberi környezet:

- Az ember testrészei külső, belső tulajdonságai,
- Egészségvédelem, életmód, étkezési kultúra
- Család, élete, családtagok munkájuk
- Az óvoda és környezete, környezetvédelem, környezettudatos magatartás
- A szülőföld, az ott élő emberek hazai táj, helyi hagyományok, néphagyományok
- Családi és tárgyi kultúra értékei
- Felnőttek és gyerekek tevékenysége,

Néphagyományéltetés:

- Az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelő tapasztalat-szerzések – időjósító jeles napokhoz fűződő természeti jelenségek
- Időjárás változásaiból fakadó, a hagyományos népi életmódot utánzó környezetalakító munkálatok (palántázás, növénygondozás)
- Termések, gyógynövények gyűjtése, az óvoda udvarán és környékén, befőzések, gyümölcs-szárítások
- Téli madárvédelem, madarokról való gondoskodás
- Jeles napok előtti készülődések
- Rendszeres környezetismerő séták, tájmegismerő kirándulások

- A régi szokások, ünnepek felelevenítése a kulturális örökség ápolásával formálja az óvodások magyarságtudatát, erősíti bennük az együvé tartozást, színesíti, szebbé teszi mindennapjaikat.

Zöld jeles napok megtartása a zöldóvodákban

- A Víz Világnapja
- A Föld napja
- Madarak és Fák Napja
- Az Állatok Világnapja
- Madár megfigyelési világnap
- Földünkért Világnap
- Farkas napi faültetés

Közlekedés:

- Eszközei, lehetőségei a faluban és a városban, használatuk szabályai
- Gyalogos közlekedés szabályai,
- Kerékpározással kapcsolatos alapvető szabályok ismerete

Tárgyak, személyek összehasonlítása:

- Válogatás szabadon vagy adott szempontok szerint
- Méreteinek összehasonlítása, összemérése, különbségek megfogalmazása (hosszabb-rövidebb, nehezebb-könnyebb, alacsonyabb-magasabb, keskenyebb-szélesebb, több-kevesebb)
- Sorba rendezések mennyiségek szerint: tő és sorszámok, ill. egyéb szempontok szerint
- Rész és egész viszonyának megfigyelése
- Halmazok elemeinek számlálása
- Halmazok keletkeztetése: hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel
- Állítások fogalmazása, eldöntése: igaz-hamis
- Történetek alkotása képekről a mennyiségek figyelembe vételével

Irányok, arányok megfigyelése

- Soralkotások,- váltások balról-jobbra, föntről - lefelé (szemmozgás)
- Helyviszonyokat kifejező névutók használatának gyakorlása
- Különös figyelem a térbeli helyzet zavarával küzdő gyermekekre: bal-jobb, alá-főlé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes-függőleges, (fekvő-álló), ferde, görbe, fogalmainak gyakoroltatásával (Isd. még mozgásnál)

Geometriai tulajdonságok megfigyelése:

- Építés szabadon, másolással vagy rajz alapján
- Síkbeli építések síkmértani elemekből (takarások),
- Elemek összehasonlítása, válogatása geometriai tulajdonságaik alapján

Értékelés:

Folyamatos megfigyelés szempontjai:

- Kérdésekre adott válaszok helyessége
- Megérteti-e a feladatot
- Elvégzi-e a munkát
- Igényel-e segítséget vagy önálló,
- Mennyi időre van szüksége a feladat elvégzéséhez,
- Milyen a megoldások minősége

Eszközei:

Kosarak, vödrök, kerti szerszámok, söprűk, biciklik, rollerek, termések, tollak, fonalak, színes szalagok, üvegek, gyöngyök, kártyák, különböző játékok. Minimat készlet, színes ceruzák, filctollak, lapok, és minden egyéb, ami az aktuális tevékenységhez kell.

7.6. Verselés, mesélés

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, egyben feloldást és megoldást kínál. Örömforrás, feszültséget keltő és oldó lehetőség katartikus erő, mivel azonos képszerűség és szélsőségesség uralkodik a mesékben, és a gyermekek érzelmeiben, gondolkodásában, érzelmi élményeket, biztonságot nyújtanak.

Programunk anyagát javarészt a népköltészet kincses tárából válogatjuk, mert a népköltészet az anyanyelv zenéje és észjárása

Az Istenkúti tagóvodában az, „Óvodai nevelés játékkal, mesével” minősített program alapján tervezzük és szervezzük a mindennapi mesélést, amelynek lényege, hogy a jó szokások és a gyermeki műveltség megalapozása a játék és a mese nyelvén valósuljanak meg. A meséléssel fontos értékeket közvetíthetünk a gyermekek számára. A magyar népmesekincsből válogatunk, a népmeséket fejből mondjuk megfelelő hangulat megteremtésével. A mesélővel való személyes kapcsolatban (szemkontaktus) a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Célja:

- Az érzelmi, értelmi, etikai fejlődés elősegítése
- A gyermek szemléletmódjának, világképének kialakítása
- Improvizációs és önkifejező képesség fejlesztése önálló vers,- mesealkotással annak mozgással, ábrázolással kombinálása

- A pozitív személyiségjegyek megalapozása a csodákkal teli mese-élmények segítségével, a versek zeneiségével, a rímek csengésével
- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, légkör megvalósítása
- Beszédkedv felkeltése, lehetőséget biztosítani a folyamatos beszéd gyakorlására
- Képesé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- Szókincs bővítése
- Gyermeki kérdések inspirálása
- Igény kialakítása az irodalmi élményekre
- Irodalmi fogékonyság megalapozása
- A gyermek ritmus érzékének, képszerű látásának és képzeletének fejlesztése
- Beszédmegértés fejlesztése
- Beszédtechnika fejlesztése
- A báb és dramatikus játékok segítségével önkifejezésük szabad kibontakoztatása
- A versek, mesék, igaz történetek segítségével gyermekek érzelmi feltöltése, a környezetükhöz való kötődés kialakítása
- A minden napos mesélés, mondókázás, verselés során a kisgyermek mentális higiéniájának biztosítása
- Legyenek képesek a szokásköltészeti és a jeles napokról, ünnepekről szóló gyermekköltészeti alkotások élményszerű bemutatására

Feladataink:

- Az általános gyermeki igények megismerése,
- A mese-vers lélektanának átélt, beható ismerete, előadásmódjának személyes varázsának kihasználása
- A mesélés, verselés alkalmainak számbavétele, megfelelő hely kiválasztása
- A mese többszöri meghallgatása után a dramatikus feldolgozás biztosítása, kezdeményezése
- Rövid jelenetek bemutatásával a bábok használatának megismertetése (a visszahúzó, önmagát nehezen megmutató gyermek is képes megnyilvánulni!)
- A környezet példamutatása, tiszta, szép beszéde (stílus, hanglejtés, dinamika, hangsúly)
- Népi mondókák segítségével a magán –és mássalhangzók helyes ejtésének gyakorlása
- Igényes, könnyen érthető irodalmi anyag választása a népi, klasszikus,

kortárs művekből.

- A mindennapok egyszerű szóbeli megértésén, közlésén túl, fontos feladat, hogy a tájszavak, régies szavak és kifejezések beépüljenek nyelvünkbe és ismerjük jelentését, gyarapodjon szókincsünk.

Tartalma:

2,5-3-4 évesek

- A gyermek érdeklődésének megfelelő tárgykör: a gyerek élete, mindennapi környezete, állatvilág
- Egysíkú vagy ritmikus felépítésű cselekmény, könnyen követhető meseszöveg
- Érdeklődést ébren tartó, a tanulást megkönnyítő stíluselemek (játékos szavak, gondolatritmusok, fordulatok ritmikus ismétlődései)

4-5 évesek

- A kis csoportos anyagon kívül olyan állatmesék, melyek emberi és társadalmi viszonyok megéreztetésével ítéletalkotásra készítetik a gyereket
- Népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók
- Humoros versek klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű ritmus élményt nyújtó művei
- Többfázisos állatmesék
- Dramatikus népszokások
- Irodalmi művek eljátszása (dramatizálás, bábozás)

5-6-7 évesek

- Tündérmesék, novellisztikus népmesék, mai mesék
- Népi mondókák, kiolvasók
- Lírai versek
- Cselekményesebb, több szálon futó, realiztikusabb nép-és műmesék
- Hosszabb, folytatásos mesék
- Színházi élmények nyújtása, gyerekelőadások, bábszínházi előadások megtekintése
- Érzelmek kifejezése mimikával, gesztikulációval, tekintettel, testtartással

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Örömmel hallgasson mesét
- Szívesen mondjon spontán is mondókákat, verseket, meséket
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újrhallgatására
- Figyelmesen tudja végig hallgatni az óvodapedagógust, és a társait

- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat
- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészleteket
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzze mondatait
- Jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események)
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére
- Vegyen részt dramatikus játékokban
- Legyen képes meséket, verseket, történeteket folytatni, ill. kitalálni.
- Használják a népmesék, mondókák szavait, népi kifejezéseket.

Értékelés:

A folyamatos megfigyelés szempontjai:

- Hangképzés helyessége
- Kifejezőképesség szóban
- Beszédkedv
- Beszédfegyelem
- Emlékezet fejlettsége
- Szókincs

Eszközök:

Bábok (sík-, kesztyű-, zacskó-, termésbábok)

Szívó-, és szalmaszálak

Pingponglabdák, pehelytollak, szalvéták, zsebkendők

Maskarák, különböző ruhadarabok

Nézegetésre alkalmas könyvek, újságok

7.7. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A népi mondókák, énekes játékok emberi kapcsolatokat tükröznek, viselkedésformákat örökítenek meg. A kultúra, a hagyományőrzés átadásának a nemzeti identitás kialakításának fontos eszköze. Énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességnek és a zenei kreativitás alakításában. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A néphagyomány ápolása ebben az életkorban kétszeresen indokolt. Egyesít, a gyermek észrevétlenül tanulja meg a mondókákat, gyermekdalokat, mint az

anyanyelvét. Másrészt, mert a néphagyomány a zenét a szöveg és a dallam tökéletes egységében tárja a gyermek elé. A néphagyományőrző óvodákban erre építkezve alakítják ki zenei nevelést.

Az óvodában játszható énekes népszokások

Azok az énekes népszokások fordulhatnak elő az óvodában, amelyek megfelelnek a gyermek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakok változásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez. Nem a szereplés, hanem a játék öröme, egyedi íze, ami indokolja ezeknek az énekes népszokásoknak az éltetését.

Ilyenek: Szüret, vásározás, lucázás, pásztorjáték, farsang, kiszabáb, lakodalmas, komatálazás, húsvét, szent György nap, pünkösdlés.

A néptánc az óvodában, a gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások, változatos játékmozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását. Előkészítik a későbbi néptánc tanulást.

A Rácvárosi óvodában a mindennapos mozgás mindennapos néptánc tevékenységben jelenik meg.

Célja:

- A gyermek zenei élményhez juttatása, az óvodapedagógus énekével, hangszeres zene segítségével, az éneklés megszerettetése, zenei képességek és zenei kreativitás alakítása
- Zenei ízlésük megalapozása
- Tiszta énekre szoktatás
- Zenei hallás fejlesztése,
- Ritmusérzék fejlesztése
- A zene lélekformáló varázsának kihasználása (zene eltávolítja a gondokat, megélhetővé válik a csend).
- Harmonikus szép mozgás kialakítása
- Gátlások feloldása, ugyanakkor önfegyelem fejlesztése
- Értelmi képességek fejlesztése: emlékezet, figyelem tartóssága, gondolkodási műveletek
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenélésen keresztül
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások dalok megismertetése, hagyományok ápolására való törekvés

Feladataink:

- A nap különböző időpontjában adódó éneklési, zenélési lehetőségek kihasználása
- Az éneklés, zenélés, táncolás a felnőtt minta spontán utánzása ugyanúgy

a mindennapok része legyen, mint a mesélés

- Az ének zene, a tánc, a többi művészeti tevékenységgel együtt komplex foglalkozások keretében történő megszervezése
- Zenei élmények, hangulatok megjelenítése vizuális eszközökkel
- Nagyobb gyermekekkel több foglalkozás szervezése speciális cél köré csoportosuló tevékenységgel, (az örömteli részvétel, játékos módszerek itt is fontosak)
- A zenehallgatási anyag kiválasztása, úgy hogy az óvodapedagógus vegye figyelembe a, gyermekek nemzetiséghez való hovatartozását
- Nem a zene megtanítása a feladat a gyermeknek, hanem az, hogyan lehet a zene közegében lenni, mozogni, zenélni, rajzolni, festeni.
- Annak megalapozása, hogy a gyermek fölfedezhesse, a zene eszköz ahhoz, hogy önmaga és a világ kapcsolatát, rejtélyeit szavak nélküli kifejezhesse
- A félelmek megjelenítésének segítése, - a fájdalom testi vagy rajzos kifejezése távolítja, tárgyiasítja a problémát.

Tartalma:

2,5-3-4 évesek

- Felnőttekkel együtt ölbeli játékok (lovagoltatók, höcöggetők), tapsoló, ringató, altató dalok játszása
- Egyszerű énekes játékok, rövid mondókák mondogatása
- Halk-hangos megkülönböztetése beszédben, énekben
- Egy-két hangszer hangjának felismerése
- Minél több élő zene, az óvodapedagógus énekének hallgatása
- Egyszerű környezeti hangok felismerése

4-5 évesek

- Minél több hangszer megismerése (dob, cintányér, triangulum)
- Az óvónő segítségével egyszerű ritmushangszert készítése
- Mondókák, énekes játékok műdalok
- Szerepcserés-, párválasztós-, sorgyarapodós játékok, táncok
- Lassú-gyors, halk-hangos, magas-mély zenei fordulatokon felismerése
- Zenei és zörejangok megkülönböztetése
- Népszokások megismerése évszakokhoz kapcsolódóan

5-6-7 évesek

- Az énekes játékok bővülése kapus, hidas, és bonyolultabb párcsere, illetve táncok elemeivel

- Alkalmi műdalok megismerése
- Az egyenletes lüktetés és a ritmus különbségének érzékeltetése
- Dal felismerése dallam motívum alapján
- Magyar népi gyermekjátékok
- Mondókák
- Gyermekeknek irt műdalok
- Hangszeres zene hallgatása, alkalmi dalok (ünnepek dalai)
- Rögtönzött hangszerek készítése

Fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Törekedjen tiszta éneklésre
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét
- Énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódóan
- Ismerje fel dallam motívumok alapján a hallott dalt, néhány környezetbeli hangot (zenei és zöreijhangot)
- Fejezze ki cselekvéssel az egyenletes lüktetést és a dalritmust
- Tudjon egyszerű táncmozgásokat végezni, helyes testtartással
- Legyen képes dallamok kitalálására versekhez, mondókákhoz
- Találjon ki játékot, játékos mozgásokat dallamhoz
- Képes legyen zenei élményeket megjeleníteni vizuális tevékenységek során
- Legyen képes az ütem tartására
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalom párokat
- Ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget
- Énekeljen felelgetős dalt társával vagy a csoporttal
- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani

Értékelés:

Folyamatos megfigyelés szempontjai:

- Hangtisztaság
- Ritmika
- Szövegmondás
- Énektechnika
- Éneklés és mozgástempó szabályossága
- Éneklési kedv

- Ritmushangszerek kezelése

Eszközök:

Dob, cintányér, zenei háromszög, ritmusbotok, gyerekek által készített hangszerek
Furulya, magnetofon bábok, kendők, szalagok, táncos-szoknyák.

7.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermek számára az ábrázolás kifejezési eszköz érzelmek ismeretek, gondolatok közvetítője- a gyermeki személyiség megnyilatkozása. Tevékenysége során soha nem az alkotás végeredménye a fontos, hanem az örömteli cselekvés, önálló elképzeléseinek megvalósítása. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodai vizuális nevelés lehetőségei a népi kismesterségek, növényi játékeszközök készítésének gyakorlása által gazdagodunk. A műalkotásokkal való ismerkedés és az óvodai környezet alakítása a hagyományörzés jegyében történik.

A rajz: a festés a kézimunka mellett megjelennek a népi kismesterségeket őrző elemek is:

a.) A népi kismesterségek technikai közül a fazekassággal, nemezezéssel, gyertyaöntéssel, szövéssel, fonással, a hímzéssel, tojás írókázással, fafaragással és a batikolással ismerkedhetünk

b.) A jeles napi készülődések során a gyerekek részt vesznek az ünnephez kapcsolódó jelképek közös készítésében. Ilyenek lehetnek: a Márton napi rétes nyújtás, az adventi koszorúkészítés, mézeskalács-gyúrás- díszítés, karácsonyi gyertyaöntés, Luca-búza vetése, farsangi maszkkészítés, húsvéti tojásfa díszítés, pünkösdi koszorúkészítés.

Célja:

- Az egyéniség kibontakoztatása a művészetek, ezen belül az ábrázolás eszközeivel
- Alkotó kíváncsiság kielégítése
- Élmény és fantáziavilág szabad képi kifejezése
- Az esztétikum iránti igényesség megalapozása
- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően
- Vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák)
- Képi,- plasztikai,- konstruáló készségek fejlesztése
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése
- Megismertetése a sokféle technikai megoldásnak és széles eszköztárnak

- Különböző technikák és anyagok megismertetése
- Természetes környezetünk értékeinek felfedeztetése
- Belsőigény kialakítása a környezet esztétikumának alakítására, és megóvására
- Lehetőséget kínálása az önzetlen örömszerzésre (ajándékkészítés)
- Kézmozgások finomítása
- Képi gondolkodás fejlesztése
- Tér - forma szín képzetének gazdagítása
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció fejlesztése
- Népművészeti elemek, esztétikus tárgyi környezet alapjainak megismertetése
- Komplexitás megvalósítása más nevelési területekkel (pl. munkával való összehangolás) ill. más foglalkozási ágakkal

Feladataink:

- Megfelelő szakmai ismeret, megfelelő technikai ismeret (folyamatos önképzés)
- A gyermek ismerete (fejlettségi szintje, környezete, egyéni kifejezés módja)
- A játékosság keretén belül speciális képesség fejlesztés biztosítása
- Összehangolt nevelőmunka a csoportban dolgozók között, dajka bevonása
- Megfelelő tér biztosítása egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységre. (Alkotó, nyugodt légkör, elegendő idő, megfelelő hely biztosítása)
- Az eszközök használatának, biztonságos kezelésének megtanítása
- Változatos eszközök, technikák használatának, biztonságos kezelésének megtanítása
- Minél több vizuális élmény átadása a tapasztalat, a témák sokoldalú megközelítésével, tevékenykedtetéssel, tapasztalással
- Formai és technikai tapasztalatszerzés állandó biztosítása a különböző anyagok, technikák segítségével
- Megszokott elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag, eszköz, amely biztosítja a feltételeket a manuális tevékenységekhez a minden napi szabad játékban is (ösztönző, ha a gyermek és felnőtt közösen készít rögtönzött játékeszközöket, bábokat, stb.)

Tartalma:

2,5-3-4 évesek

Életkori sajátosság: firkakorszak: nem célja az ábrázolás, az utánzás. Tiszta funkcióöröm jellemzi, ismerkedik az eszközökkel

- Vastag ceruzát, zsírkkrétát, ecset biztosítása

- Firkálgatás különböző felületekre, kezdetben minél nagyobbra, bottal homokba, ujj,- foltfestés változatos élénk színekkel
- Kéz,- krumpli, dúcnyomatok
- Ismerkedés a papír tulajdonságaival: gyúrás, tépés, vágás
- Plasztikai munkák gyurmával, homokkal, hóval
- Építések, térbeli tapasztalatok szerzése

4-5 évesek:

A valódi ábrázolás kezdete, először nem tudatos, csak próbálgatás. Azt ábrázolja, amit ő lát, gondol, érez (szinkretizmus). Növekvő biztonsággal használják a nagyobb kiterjedésű teret.

- Fejlesztés téma javaslattal, gyerekhez közelálló élményekkel, eseményekkel (mesék, játékok)
- Rajz krétával, zsírkrétával, ceruzával kisebb felületekre
- Festés vastag ecsettel, temperával, vízfestékekkel.
- Festék folyatása, fújása, fröcskölése, nyomatok
- Karcolás zsírkrétával, festékekkel bevont papírra
- Test körberajzolása papírra, földre, diavetítővel arcprofil megrajzolása árnykép
- Egyszerűbb papírhajtogatások
- Plasztikai munkák: gyermekek környezetéből vett tárgyak, termékek változatos felhasználása
- Pókszövés, hármass fonás, csuhéfonás
- Termésjátékok készítése
- Mézeskalácssütés

5-6-7 évesek

Valódi ábrázolás kiteljesedése. Kifejező, közlő funkciója kialakul. A gyermek az általa ismert valóságot összeveti a papíron láthatóval, és ha saját ismereteinek nem felel, meg akkor továbbfejleszti, változtatja. Forma ábrázolásuk változatos, többnyire képesek ábrázolni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket. Önálló csoport munkában is készítenek egyszerű kiegészítő kellékeket. (A rögtönzött játékeszközök készítésére a nagyobbak már önállóan is képesek)

- Festés, különböző minőségű alapra (hullámpapír, rajzlap, selyempapír, üveg, tojás stb.)
- A zenei élmény kifejezése festéssel
- Rajz: ceruza, zsírkréta, pasztellkréta, filctoll, díszítő céllal is
- Montázs készítés
- Mozaik kép
- Papírszövés

- Papírhajtogatás tovább fejlesztése
- Szövőkereten,- körmöcskén szövés
- Csuhebaba készítés
- Anyagbatikolás
- Gyertyamártogatás

Fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Használja a képi kifejezés eszközeit
- Váljon igényévé a vizuális önkifejezés
- Hangsúlyozza a jellemző jegyeket, formákat
- Ember ábrázolásában jelenjenek meg részformák, esetleg egyszerű mozgások
- Alkosson képet emlékezet alapján
- Megfelelően használja az eszközöket
- Rendelkezzen a helyes ceruzafogással
- Tartsa tisztán az eszközöket
- Nevezze meg a színeket, azok világos és sötét árnyalatait
- Ismerje az alapvető térviszonyokat,
- Rögződjön a balról jobbra haladás iránya
- Megfigyelés után tudjon formát mintázni
- Legyen véleménye saját és társai munkáiról
- Képes legyen a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására
- Rendelkezzen koordinált szem,- és kézmozgással

Értékelés:

A megfigyelés szempontjai:

- Helyes eszközhasználat
- Vizuális emlékezet szintje
- Kézmozgások, fogások
- Tiszta, rendezett alkotás
- Részvétel az ábrázoló tevékenységekben
- Egyéni megoldások, ötletek

Eszközök:

Papírok különböző fajtái, tapéták, agyag, só- és lisztgyurma, pasztilin, mézeskalácstészta, különböző típusú festékek, ragasztók, kréták, - zsírkréták textil, fonal,- és bőrhulladék, gyöngy, gomb, üveg, szalma, rafia, termések, növények, kavicsok, szövokeret, körmöcskék, hurkapálca, botok.

8. Az óvodai hagyományok ápolása, ünnepélyek

A hagyományok jelentősek a csoport, a közösség életében sajátosak csak rá jellemzőek, intimitással bírnak. A hagyományok közös ápolása összetartó erő.

Feladataink:

- A hagyományok, ünnepélyek beillesztése a gyermek világába (azzal foglalkozunk, amire fogékony)
- Feladatainkban a készülődés a hangsúlyos, a gyermek hangulati, érzelmi előkészítése (ne vegyük el a család ünnepeit)
- Az ünnepélyeknek az életkori sajátosságok fegyelembé vételével történő szervezése (terjedelem, műsor anyaga)
- Fontos a jó hangulat kialakítása
- Alapelv a gyermekek színvonalas felkészítése.

Tartalma:

- Egyes népi hagyományok ápolása,
- Közös megemlékezések a gyerekek születésnapjáról
- Hagományőrző óvodákban Szüreti mulatság
- Hagományőrző óvodákban Márton- napi szokások
- Őszi, tavaszi kirándulás
- Mikulás
- Adventi készülődés
- Karácsony
- Farsang, Kiszabáb égetése
- Március 15.
- Húsvét
- Hagományőrző óvodákban Pünkösöd
- Gyermeknap
- Anyák napja - évzáró – ballagás
- Zöldóvodákban Zöld jeles napok

Eszközei:

- A hagyományokkal kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint a felelősöket a tagóvodák éves munkaterve határozza meg.

Az eszközök biztosítása, ill. hiányának időben történő jelzése a csoportos óvónők, ill. a programfelelősök feladata.

9. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az óvodai gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, mivel a gyermek minden problémája itt érzékelhető először: éhség, agresszivitás, szorongás, tettelegesség nyomai stb.

A következő elveket vettük figyelembe:

- A gyerek ellátásáért elsősorban a szülő a felelős. Neki kell gondoskodnia a gyerekről (gondozás, nevelés, törvényes képviselő, vagyonkezelés stb.). Tapasztalatunk szerint sok szülő tanácstalan a gyermeknevelésben, szükségük van támogatásra.
- Törvényi kötelezettség, hogy az óvodák nyújtsanak hathatós segítséget ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek fel tudjanak készülni az eredményes iskolakezdésre.
- Alapfeltétel a családok megértésére való törekvés, nézeteik tiszteletben tartása

A gyermekek veszélyeztetettsége:

A családi élet működésében olyan mértékű zavarok keletkeznek melyek a gyermeket környezeti, magatartási, egészségügyi vagy anyagi okból külön - külön, vagy együtt veszélyeztetik.

Okai:

- Az életszínvonal romlása, (munkanélküliség, betegség)
- A szülő(k) alkoholizmusa
- Családi élet vezetésére való alkalmatlanság (nevelési képességek csökkenése)
- Szülők fokozott munkaterhelése

Következménye:

- Csökken a gyerek alkalmazkodóképessége,
- Neveltségi szintje, teljesítménye elmarad az életkori elvárásoktól.

Megelőzése ill. megszüntetése érdekében szükséges teendők:

- A szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős, az óvodapszichológus

személyéről, feladatairól, ill., hogy hol és milyen időpontban kereshető fel.

- Folyamatos kapcsolat tartás a Gyermekjóléti szolgálattal, igény szerint idő és hely biztosítása a körzeti megbízottal való találkozásra
- A gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címének és telefonszámának közzététele
- Anyagi veszélyeztettség esetén a támogatás megállapításának kezdeményezése, szükség szerint javaslat természetbeni juttatásra

A feltárt problémák megszüntetésére irányuló intézkedések:

- Közös szülő-gyermek program szervezése, melynek során lehetőség van a problémák okainak feltárására, a szülők nevelési tapasztalatainak bővítésére, esetmegbeszélő délutánok szervezése az óvodában (pszichológusok más szakemberek meghívása)
- Szülővel való kapcsolattartás kereteinek kihasználása: fogadó órák, szülői értekezletek, megbeszélések, családlátogatások
- Óvoda által nyújtható segítség: étkezési támogatás, ruhabörze,
- Kapcsolattartás: védőnővel, körzeti orvossal, gyermek jóléti szolgálattal, nevelési tanácsadóval, logopédiai intézettel

9.1. Az óvodapedagógus feladatai

- Empatikus óvónői magatartás, a segítség szándékának érzékeltetése a szülővel
- Alkalmazkodás a különböző társadalmi rétegből érkező gyermek kultúrájához
- Fellépni minden diszkrimináció, előítélet ellen

Helyzetelemzés

- Hátrányos helyzet okainak megismerése, feltárása
- Feljegyzés a gyermekről, ill. az intézkedésekről a titoktartási kötelezettség figyelembe vételével.
- Családlátogatás, fogadó óra: empatikus óvodapedagógus magatartás, a segítség szándékának érzékeltetése a szülővel
- Jelzés a gyermekvédelmi felelősnek és az óvodavezetőnek

Környezeti ártalmak feltárása: egyéni beszélgetések, konzultációk a szülőkkal

- A gyermek helye a családban
- Érzelmi kapcsolatok a családtagok között
- Fegyelmezési problémák
- Szülők egymás közötti kapcsolata
- Követelményrendszer következetlensége

Személyiségzavarok feltárása:

agresszív, gátlásos, egyéb magatartási zavarokkal küzd.

Egészségügyi ártalmak kiszűrése:

- *Otthoni körülmények:* tisztaság, játékok helye, étkezési kultúra, a gyerek tisztántartása, életritmusa, pihenési lehetősége
- *Fizikai állapot ellenőrzése:* testsúly, ill. magasságmérés, edzés, vitamin ellátás,
- *Fertőző megbetegedés esetén* fertőtlenítés megszervezése
- *Egészségügyi szűrések megszervezése* a vezető óvónő közreműködésével

Rendszeres óvodalátogatás figyelemmel kísérése, különös tekintettel az 5 évesnél idősebb korú gyermekre, jelzés az óvodavezető felé

Baleseti források megszüntetése, jelzés az óvodavezetőnek

Szülői nyilatkozatok kezelése az adatvédelmi - és az oktatási törvény előírásai szerint

A gyermek személyiség lapjának vezetése:

- A szülőkkel való kapcsolattartás, a családlátogatás tapasztalatainak rögzítése
- További tennivalók megtervezése veszélyeztetett gyerekekről rövid lényegre irányuló feljegyzés készítése: napi problémák, eredmények,
- Rendszeresen járó gyerekek esetén az okok keresése, tartós hiányzás esetén a szülő értesítése, jelzés az óvodavezetőnek

Balesetvédelmi oktatás a gyermekeknek, ennek dokumentálása a csoportnaplóban

9. 2. Az óvodavezető feladatai

- A gyermekvédelmi munka irányítása és ellenőrzése, gyermekvédelmi felelőssel szükségletnek megfelelő rendszerességgel tartott eset, ill. program megbeszélés
- A szülők tájékoztatása tanévkezdéskor az óvodapszichológus és a gyermekvédelmi felelős személyéről, feladatairól, elérhetőségéről
- A nevelőtestület és a gyermekvédelmi felelős javaslata alapján az étkezési támogatások odaítélésének eldöntése, (a nyilvántartás az óvodatitkár feladata)
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése, kapcsolatot tartása a szűrést végző orvosokkal.
- A balesetvédelmi előírások betartatása, a balesetmentes környezet biztosítása
- A gyermekek távolmaradásának figyelemmel kísérése
- Szükség esetén, a szülő két alkalommal történő értesítését követően a gyámhatóság és a szabálysértési hatóságként eljáró járási hivatal értesítése.

9.3. A gyermekvédelmi felelős feladatai

- Jelentősebb problémák felmérése, összegzése,
- Szükség esetén közös családlátogatás az óvodapedagógussal, tanácsadás,
- A Gyermekjóléti szolgálat munkatársaival kapcsolattartás
- A feltárt problémák dokumentálása, nyomon követése, intézkedés rövid leírása,
- A szülők tájékoztatása a gyermekjóléti szolgálat munkájáról, elérhetőségéről
- Gyermekvédelmi munkaközösség munkájában történő részvétel, az éves terv és beszámoló készítéséhez adatszolgáltatás

10. A szülőkkel való kapcsolattartás

Célkitűzéseinket csak a két nevelési szintér összhangba hozásával, azok sajátosságainak megtartásával, együttes munkával valósíthatjuk meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldását

Kapcsolat Szülői Szervezettel

A Nemzeti köznevelési törvény alapján a szülők meghatározott jogaik és kötelességük teljesítésére Szülői Szervezetet (Közösséget) hozhatnak létre. Az óvodában működik szülői közösség, mely a szülők több mint 50 % -a választott meg, ezért jogosult eljárni valamennyi szülő képviselőjében, illetve a gyermekek nagyobb csoportját érintő ügyekben.

Feladataink:

- A csoport szülői közösségével a csoportos óvodapedagógusok közvetlen kapcsolatot tartása
- A szülői testület összehívása az óvodavezető a munkatervében rögzített időpontokban, nevelési évenként legalább egyszer, illetve igény szerint. A szülői testület tájékoztatása az óvoda munkájáról és feladatairól
- Minőségfejlesztési munkánk során, figyelmet fordítunk a szülők véleményének meghallgatására, jogos és teljesíthető igényeire
- A gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdések tárgyalása során tanácskozási jog biztosítása a nevelőtestületi értekezleten a szülők képviselőjének

Kapcsolat a szülővel

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodák kiegészítő esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

A szocializáció elsődleges színtere a család, ezért az óvodai nevelésnek a családi nevelésre kell építeni. Szükséges megismerni a szülői elvárásokat, nevelési szokásokat fontos, hogy összehangoljuk a gyermek fejlesztésének érdekében

A óvodapedagógus szülőivel való kapcsolatát a tapintat, a nyitottság és az őszinteség jellemezze. Vegye figyelembe a családok sajátosságait és az együttműködés során nyújtson szakszerű segítséget.

A kapcsolattartás formái

Szóbeli tájékoztatás

- *Szülői értekezletek:* a beíratás után a felvett gyermekek szüleinek tart tájékoztatást a vezető. Az év során a csoportvezető óvónők legalább két szülői értekezletet tartanak, melynek témáját a csoportnapló tartalmazza. Az időpontját az általános munkaidőn túl kell meghatározni és legalább 3 nappal előbb a szülők tudomására, kell hozni. A nagycsoportos gyerekek szülei részére a nevelési év elején a környező iskolák tanítói bevonásával ismertetjük a beiskolázással kapcsolatos tudnivalókat.
- *Családlátogatások:* igény szerint első óvodába lépés előtt, ill. alkalmanként szükség szerint.
- *Beszoktatás:* a szülő bevonásával fokozatosan történik.
- A befogadás időszakában: fontos, hogy a szülők aktív résztvevői, ne kirekesztett szemlélői legyenek az óvoda életének.
- *Fogadóórák, egyéni beszélgetések.* A gyerekek egyéni fejlettségéről ad tájékoztatást az óvodapedagógus, két megjelölt napon, a szülő által választott időpontban. Ezen kívül alkalmanként időpont egyeztetéssel.
- *Óvodai rendezvények,* nyilvános ünnepek.
- *A Pedagógiai program és az SZMSZ* másolata az óvodavezető titkárságán van elhelyezve. A szülők a vezetőtől, vagy helyettesétől kérhetnek szóbeli tájékoztatást.

Írásbeli tájékoztatás, értesítés

- Óvodai elhelyezés, ill. megszűnés esetén,
- Szülői kérés esetén iskolába lépés előtt ill. azt követően fél évig a gyermek fejlettségméréséről
- Óvodai szakvélemény tanköteles korú gyermekről a gyermek fejlettségével kapcsolatos döntésről,
- Az óvoda pedagógiai programjáról

- Igazolatlan hiányzás esetén (10 nap után)
- 5 évnél idősebb gyermek esetén, 7 nap igazolatlan hiányzás után (szülő ill. a lakóhely szerinti gyámhatóság és a szabálysértési hatóságként eljáró járási hivatal értesítése)
- A házirend egy példányát, a felvételt követően kapja kézhez a szülő

11. Az óvoda külső kapcsolatai

Az óvoda a következő szervezetekkel áll rendszeres kapcsolatban

A fenntartó **Önkormányzattal**, és az **Intézmények Gazdasági Szolgálatával (Elszámolóház)** rendszeres, folyamatos munkakapcsolatot tart fent általában az óvoda vezetése, és a gazdasági dolgozók.

Bölcsődéssel a Nyugati Városrészi Óvodában és az Ajtósi Dürer Utcai Tagóvodájában üzemeltetési kapcsolatban vagyunk, az intézmények egy épületben vannak. A két óvodában a felvételek elbírálása után az új óvodásokat fogadó óvodapedagógusok látogatást tesznek a bölcsődébe. A bölcsődéből átvett gyermeket az első óvodai napjukon az óvodapedagógusok mellett a gondozónők is fogadják, majd a második félévben meglátogatják őket.

Általános Iskolákkal: A fokozatos iskolakezdés érdekében a nagycsoportosok játékos ismerkedésen vesznek részt az iskolában. Ennek feladatait a tanítónők az óvodapedagógusok közösen állapítják meg. Lehetőség szerint az iskola tájékoztatást, visszajelzést ad a gyermekek beilleszkedésével, teljesítményével kapcsolatban. Minden aktuális kérdésben kapcsolatunk segítőkész, korrekt.

Baranya Megyei Szakértői Bizottsággal (7621 Pécs Egyetem u. 2.) és a Járási Szakértői Bizottsággal (7633 Pécs Türr István u. 2.), valamint az Éltés EGYMI utazó gyógypedagógus hálózatával:

- A Járási Szakértői Bizottság egyénre szabott, egyértelmű szakvéleménye alapján a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusok hajtják végre a fejlesztést, a napirendbe épített fejlesztő foglalkozások keretében.
- A Megyei Szakértői Bizottság a sajátos nevelési igényű gyermekek vizsgálatát és felülvizsgálatát végzi. Szakvéleményük alapján utazó szakember, illetve az intézmény gyógypedagógusa végzi a speciális fejlesztést.
- A szakértői bizottság ellenőrzi a szakvéleményben meghatározottak teljesítését. Az ellenőrzés célja a szakmai segítségnyújtás.
- Hiányosság esetén a szakember megoldási javaslatot ad, egyeztetés során kidolgozzák az óvodapedagógussal a továbblépés lehetőségeit.

- A Járási Szakértői Bizottság feladata, hogy támogassa az óvodapedagógus nevelő munkáját, továbbá, hogy segítséget nyújtson a családdal való kapcsolattartásához.
- Középső csoportban évvégén logopédiai szűrés történik.

A Járási Szakértői Bizottság ellátja a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek vizsgálatának és rehabilitációjának feladatait, továbbá a tanköteles korú gyermekek iskolaérettségi vizsgálatát, a törvény által előírt esetekben.

Az óvodapedagógusok által kezdeményezett vizsgálatok feltétele a szülő írásbeli hozzájárulása.

A vizsgálathoz szükséges a nevelőtestület egyetértése abban az esetben, ha a szülő kéri, hogy a következő nevelési évben további óvodai nevelésben részesüljön a gyermeke.

Éltes EGYMI (Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 7633 Pécs Építők útja 9.))

Azoknak a gyermekeknek a fejlesztéséhez nyújt segítséget, akik fejlődésmenetükben eltérnek társaiktól, annak ellenére, hogy sem értelmi, sem érzékszervi fogyatékossgal nem sújtottak. Ellátják az óvodapedagógusok kérésére a szülő beleegyezésével elsősorban a részképesség zavarral küzdő gyermekek vizsgálatát, egyénre szóló fejlesztési program kidolgozását, a fejlesztő tevékenység folyamatos segítségét.

Az óvoda által igényelt témában szakmai ismeretek nyújtását (előadást, módszertani börszét, hospitálást) vállalja a tagóvoda-vezető felkérésére.

Gyermekjóléti szolgálattal

Célja: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése.

Ennek érdekében folyamatos a kapcsolattartás.

Kapcsolattartás rendje:

- Felmerülő problémák megbeszélése, tanácsadás, közbenjárás,
- Folyamatos ill. szükség szerű részvétel az eset-megbeszéléseken óvodánkba járó gyermekkel kapcsolatos ügyekben

Egészségügyi felügyelet

- Az óvodába járó gyermekek intézményen belüli ellátását, szűrését a fenntartó önkormányzat és a Házi Gyermekorvosi Szolgálat közötti megállapodás alapján gyermekorvos és védőnője látja el.
- Az óvodavezető gondoskodik a szükséges óvodapedagógusi felügyeletről, és szükség szerint a gyermek vizsgálatokra történő előkészítéséről. Az óvodában évente egyszer szemészeti-, fogorvosi-, hallás-, szűrés van.

Az óvodát külső kapcsolataiban az óvodavezető képviseli. A feladatát megoszthatja, átadhatja - a kapcsolat jellegétől függően- eseti megbízás alapján a nevelőtestület tagjaival

Óvodai alapítvány kuratóriumával: évente egyszer tájékoztatást tartanak a költségvetésükről, véleményt kérnek a bevétel felhasználásához.

Az óvodás gyermekek **étkeztetését biztosító vállalkozóval**, a tagóvoda-vezető tart kapcsolatot, probléma esetén az Elszámolóház dietetikusához fordulunk segítségért.

Néphagyományőrző Óvodák Országos Egyesülete: évente háromszor szerveznek szakmai továbbképzést határon túli óvodák bevonásával is, melyen a Rácvárosi óvoda részt vesz

A „Zöld óvoda” címet elnyert óvodáink rendszeres szakmai és munkakapcsolatot tartanak fenn Pécs város és az országos szakmai szervezetekkel.

Nevelési időn belül a következő szolgáltatásokat vesszük igénybe a szülők igénye és a csoportok programja szerint:

- Gyermektánc, ill. vizuális foglalkozások
- Előadó művészek verses-zenés műsorok
- Színházi előadások
- Környezetvédelmi foglalkozások

A nevelési időn belüli szolgáltatások igénybe vételének feltétele, hogy pályázati-, ill. alapítványi támogatás azt lehetővé teszi.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy óvodás gyermekeink az egyházi jogi személy által szervezett un. fakultatív hit és vallásoktatásban vegyenek részt.

A fakultatív hit és vallásoktatás az óvodában az óvodai foglalkozásoktól elkülönítve, az óvodai életrendet figyelembe véve – a nyitvatartási időn belül, de nevelési időnek nem minősülő időkeretben –, oly módon kell megszervezni, hogy alkalmazkodjon a kötelező óvodai foglalkozások rendjéhez.

12. INTEGRÁLT NEVELÉSI PROGRAM

12.1 AZ INTEGRÁLT NEVELÉS CÉLJA

Fogyatékos embertársaink a népességben belül sajátos kisebbséget alkotnak.

A fogyatékoság a gyermekek a szokásos differenciálástól eltérő, **nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszi szükségessé.**

A különleges gondozási igény a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulása sajátos fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, és terápiás célú pedagógiai eljárások, és szervezeti megoldások alkalmazását teszi szükségessé.

A fogyatékoság kezelésének kultúrája megköveteli, hogy e területen a speciális igények elismerést nyerjenek, hogy a fogyatékos gyermekeket fokozott figyelem vegye körül, környezetük törekedjen hátrányaik enyhítésére, az előítéletek csökkentésére.

Mindezek megvalósításában kiemelkedő szerep jut az óvodai nevelésnek.

A köznevelési törvény, a Gyermekek Jogairól szóló Egyezményben vállalt kötelezettség alapján megfogalmazza a különleges gondozáshoz való jogot. Az ellátás a gyermekek korától, fejlettségétől függően megvalósulhat a korai fejlesztés és gondozás, **óvodai nevelés**, iskolai nevelés és oktatás, fejlesztő felkészítés keretében.

A Fogyatékos Gyermekek Óvodai Nevelésének Irányelve az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját kiegészítő, azzal együtt értelmezhető és alkalmazható központi dokumentum, amely a tartalmi szabályozás oldaláról szolgálja a fogyatékos gyermekek különleges gondozásához való jogának érvényesítését.

Az irányelvben foglaltak célja, hogy a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok a fogyatékos gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél, a fogyatékos gyermekeket a fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljanak meg, **az elvárások igazodjanak a fejlődésük lehetséges üteméhez, és a fejlesztő terápiák programjai az intézmény programjainak tartalmi elemeivé váljanak.**

Az óvodai integráció célja, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek normál közösségbe illesztve kapják meg a számukra optimális fejlesztést minden téren úgy, hogy az mindig igazodjon:

- A gyermek aktuális tudás és fejlettségi szintjéhez
- Fejlődési üteméhez
- Fejlődése speciális igényeihez
- Szociokulturális adottságaihoz.

Az integráció során **a hangsúly nem a pusztán együttléten van, hanem a közös tevékenykedésen, együttjátszáson, közös élményszerű tanuláson és a kölcsönös kommunikáción.**

Legfőbb előnye a sérült gyermekek számára, hogy ép mintát követve önbizalmuk erősödik, nagyobb fokú önállóságra törekedve pozitív énképük alakul ki.

Az integráció a fogadó és a beilleszkedő féltől is alkalmazkodást kíván, a pedagógustól, pedig nagyobb fokú nyitottságot és tudatosabb szakmai felkészülést.

Az integrált gyermek és szülei számára így válhat valóra az **esélyegyenlőség**, hogy ne alakuljon ki a hátrányos megkülönböztetés, társadalmi elszigeteltség.

A befogadó közösség szociális érzékenysége, toleranciája, segítőkészsége is nagymértékben fejlődik, így az ép gyermekek személyiségfejlődésére is pozitív hatást gyakorol a sérült társakkal való közös tevékenykedés.

Az integrációnak a mi fejünkben kell elkezdődnie. El kell fogadni magunkat és másokat. Ez egy olyan ÉN – TE kapcsolat, ahol örökös megegyezés, egyeztetés, kölcsönös elismerés zajlik. Egy örökös, folyamatos munkálkodás. **Kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság, a biztonság élményének tanulása.** Nyitottság, reform, minőségi pedagógia, megújulás, és kihívás.

A speciális problémákkal járó tünetek és az óvodapedagógus által alkalmazható eljárásrendszerek kidolgozása az óvodapedagógus és a gyógypedagógus, valamint a többi szakemberek közös szakmai munkáján alapszik. A problémák megoldása, kezelése team-munkát igényel, ugyanakkor az esetek átbeszélését, közös áttanulmányozását is.

A speciális szükségletű kisgyermek a lelki élet minden területén és életének minden megnyilvánulásában más. Ám alapvető szükségletekben, személyisége kibontakozásának igényében ugyanolyan. Neki is ugyanúgy igénye „szeretve lenni”, ugyanúgy igényli a bensőséges kapcsolatot, mint ahogyan igénye van önmegvalósításra is.

Célja:

Váljanak képessé:

- Egymás érzelmeinek átélésére,
- Saját érzelmeik kifejezésére,
- A társas együttélésre,
- Az emberi kapcsolattartásra,
- Az önérvényesítés alapvető szabályainak betartására, amelyek egyéni viselkedésüket is alakítják, fejlesztik.

Feladatok:

- A gyermekek több irányból történő fejlesztése: tevékenységorientált, spontaneitásból kiinduló,

feladatorientált fejlesztés

- Ahány sajátos nevelési igényű személyiség, annyi személyes élmény és annyi integráló fejlesztés.
- Ne a tiltás legyen a cél, hanem a megelőzés.

12.2 ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvodáskorú gyermek magatartása érzelmei által meghatározott. A magatartás kívánatos normáinak kialakítása érdekében az érzelmi hatás jelentősége felerősödik a szeretetteljes, biztonságos, derűs légkörben.

A sajátos nevelési igényű gyermek érzelmi labilitása miatt, a személyisége is másképp fejlődik, mint ép társaiké. Egy-egy helyzethez, személyhez sokkal jobban kötődnek, a változásokat nehezebben tűrik. A körülöttük lévő problémákra, nehézségekre reakciójuk erősebb, ezeket a helyzeteket nem értik meg, ezért nem érzik biztonságban magukat.

A sérült gyermekek szocializációja gyakran elmarad a kortársaikétól, melynek okai:

- A gyermeket környezete sokszor helytelenül betegnek kezeli
- Kevesebb felelősség hárul rá, kevesebb feladatot kap, mint ami elvárható lenne tőle
- Magatartásában kevesebbet korlátozzák
- Szülei sokszor elszigetelik, ezért kevesebb tapasztalata van a kapcsolatteremtésben
- A korai anya-gyermek kapcsolatban átélt anyai szorongások, aggodalmak a gyereket is szorongóvá teheti.

Cél:

- a felnőtt-gyermek és a gyermek-gyermek kapcsolatban a megértésnek, az elfogadás légkörének, az inklúzió alapuló szemléletnek a tükröződése
- Belső igény kialakítása a kölcsönös kapcsolatfelvétellel
- A kölcsönös egymáshoz illeszkedés, szimmetrikus helyzetek teremtése elsősorban a játékban

Feladat:

- Megértő, szeretetteljes légkör biztosítása
- Szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítése
- Pozitív példaadás
- A játékok során a társas kapcsolatok jelentőségének hangsúlyozása
- A pozitív tulajdonságok megerősítése
- Differenciált követelmények állítása.

- A gyermekekben az életkori sajátosságoknak megfelelő szociális érzékenység kialakítása
- A gyermekek megtanítása a környezet, a természet szépségeinek észrevételére, megóvására

Az érzelmi nevelés legfőbb eszköze az élménynyújtás. A közös élmény megélése során a gyermekek gyakran megfedkeznek társaik másságáról. Az élménynyújtás tervezése, szervezése, helyszínének megválasztása kiemelt pedagógiai feladat.

Várható eredmények az óvodáskor végére:

- legyen képes önálló kapcsolatteremtésre
- Alakuljon ki a közösségi tudat (én- mi) viszonya
- Az egészséges gyermek tanuljon meg segítséget adni, de ne kiszolgáltatni
- Tapasztalja meg, az ember önmagában érték, ne a sérülés oldaláról közelítsen a fogyatékkal élőkhez

12.3 .AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI NEVELÉS, FEJLESZTÉS

A 3-7 éves korúak a megismerési folyamatok terén is jelentős fejlődésen mennek át, kíváncsiságuk, érdeklődésük fokozódik. Rendező elv nélkül szereznek ismereteket, tapasztalatokat. Érzelmeket, vágyaikat gyakran valóságnak élik meg a képszerű észlelés dominanciája miatt. A fogyatékos gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladat.

A megtapasztalás céljának meghatározása és rendszerbe foglalása alkotja a program lényegét.

Cél:

- Sérüléséből adódó lehetőségeihez képest optimális fejlődési szint elérése, ami a normál fejlődésmentű gyermek megközelítése
- Az észlelés pontosabbá, differenciáltabbá, reálisabbá tétele, és minimálisra csökkentése a torzításoknak
- Olyan tapasztaltszerzés biztosítása a gyermekek számára, amely tág teret biztosít az egyéni érdeklődésre, és fejlettségi szintre épülő fogyatékkal élő gyermek esetében az akadályoztatás miatti korlátokat feloldására
- A sajátos nevelési igényű gyermek számára támasz nyújtása, érési folyamatukhoz igazított és az életkori sajátosságainak megfelelő módszerekkel és eszközökkel, valamint az éppen fejlődő pszichikus funkciók kibontakozásához megfelelő szociális környezetet biztosítása

Feladat:

- Minél több lehetőség biztosítása a motoros manipulációs-megtapasztalásra, minden esetben legyen kísérője a nyelvi fejlesztés a motoros és észlelési megismerésnek.
- A környezet komplex megismertetése a vizuális nevelés lehetőségeinek felhasználásával. Sokrétű alkotótevékenység biztosítása, melyek során a képszerű észleléses megismerési funkcióktól az élményalkotás képességén keresztül jussanak el az absztrakcióig.
- Szükség esetén a gyermekek értelmi fejlesztése speciális módszerek ill. eszközök, felhasználásával egészüljön ki.
- Az értelmi fogyatékos gyermek meglassúbbodott észlelési tempója, korlátozottsága, beszűkültsége miatt, kompenzációs technikák alkalmazása szükséges
- Kognitív fejlesztéshez sokkal több szemléltetés manipuláció, játékos a mindennapi élethelyzetből vett feladathelyzet biztosítása szükséges

Várható eredmény:

- A gyermek tapasztalatokban gazdagodik, emlékezete fejlődik,
- Kritikai képessége erősödik,
- Gondolkodása is magasabb szintre jut,
- Érdeklődése is bővül.
- Logikailag helyes ítéleteket alkot
- Egyszerű viszonylatokban helyes következtetéseket von le.
- Eljut a „totális érzékelő apparátus” kialakulásához, amely biztosítja és megalapozza az iskolai gondolkodást a világ reális és differenciált megismerését.

12. 4. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Az óvodáskor az erőteljes testi fejlődés időszaka, így az egészséges életmódra nevelés kiemelt jelentőséggel bír ez egyaránt igaz az ép és a fogyatékkal élő gyermekek esetében is. A legfőbb **cél** a helyes életritmus kialakítása, mely a szokások elsajátításával jár, és egyben kiküszöbölik a rossz beidegződéseket..

A gyermek sérülésének, és életkorának megfelelő helyzeteket kell teremteni, mely során kialakulnak az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a pihenés, a mozgás szokásrendszerei.

Feladatok:

- A túlzott elvárások, illetve túlzott segítségnyújtás elkerülése

- Biztatás motivációként való felhasználása
- A napirend tudatos szervezésével a kapkodás és siettetés minimálisra csökkentése, legyen idő az önálló gyakorlásra
- A fokozatosság elvének betartása
- Ép gyermekek bevonása a segítségnyújtásba
- A sok kudarcélmény miatt motivátlanság jellemezheti, ezért biztatni kell, hogy örömét lelje a mozgásban
- Mozgásigény kielégítése, elegendő tér és lehetőséget adjunk a mozgásra
- Az egészséges gyermekek motiválása, hogy a mozgásos játékba vonják be sérült társaikat is
- A siker elengedhetetlen feltétele a pozitív diszkrimináció alkalmazása, ott és akkor, oly mértékben alkalmazva, amennyire a gyermek sajátos nevelési igénye szükségessé teszi.
- Testrészei gondozásának elsajátítása
- Önkiszolgálási tevékenységeik fejlesztése
- A tudatos érzékszervgondozás kialakítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődés elősegítése

Testi fogyatékos, mozgáskorlátozott gyermekek esetében az egészséges életmódra nevelés során döntő szerepe van a sérülés típusának, és annak, hogy azt a gyermek, a szülő és környezete hogyan dolgozza fel:

- Végtag hiányának esetében a testi szükségletek, kielégítése akadályoztatott, lehet, így szükség lehet bizonyos segédeszközökre
- A gondozáshoz szükséges feltételek megteremtése speciális elemekkel bővül:
- Tárgyi segédeszközök: kapaszkodók, csúszásgátlók, különböző rögzítések
- Szakszerű segítségnyújtás az óvónő és a dajka által
- A még nem elsajátított tevékenységeket el kell végezni a gyermek helyett
- Szomatopedagógussal való kapcsolattartás során célok meghatározása, az ahhoz vezető lépések megtervezése, korlátok megállapítása (mi az, amit nem várhatunk el a gyermektől)
- Állapotuktól függően készítsük őket az ép gyermekek mozgásainak utánzására
- Minél több udvaron tartózkodás, a levegőzés a nyári hónapokban a pancsolás, rendszeres kirándulások, úszás hozzásegíti a gyermekeket az edzettség megszerzéséhez.

Gyengénlátó gyermekekre

- Jellemző a gyenge izomerő, az átlagon aluli állóképesség, koordinálatlan mozgás, bizonytalan egyensúlyérzék, rossz térérzék, elmaradott

finommotoros mozgás, lassabb mozgási reakció, gyenge tájékozódó képesség, melyek csökkentése a feladatunk. Néhány látássérült gyermeknél (retinaleválás) veszélyforrás lehet a haspréssel járó tevékenység, pl. lufifújás

Az egészséges életmód szokásainak alakításakor a következő szempontokat kell figyelembe vennünk:

- Szeretetteljes légkör biztosítása
- A gyermek bizalmának elnyerése
- Túlféltő magatartás kerülése
- Minden tevékenységhez biztonságos környezet és jól megtalálható eszközök biztosítása.
- Tapintható jelzések elhelyezése a tisztálkodási eszközein, ruházatán, saját játékain
- „Játékos csaták” során a látássérült gyermekek arcának és szemének fokozott óvása

Hallássérült gyermek esetében az egészséges életmód alakítása során figyelembe kell vennünk, hogy ő a környezet hangjainak korlátozott differenciálására képes.

- Mivel beszédfejlődése késve indul meg, a szokások alakítása során sokat kell kommunikálni a gyermekkel, mely során a beszéde fejlődésnek indul
- Érthető, artikulált beszéd alkalmazása szükséges
- Az esetleg társuló egyensúlyzavar miatt a mozgásfejlesztése során nagy figyelmet kell fordítani az egyensúly fejlesztésére
- A hallókészülékkel kapcsolatos elemi ismeretek elsajátíttatása

Enyhe értelmi fogyatékos gyerekeknél fontos feladat a helyes életritmus kialakítása. A rendszeresen végzett tevékenységek szokássá válnak, így tudjuk a megfelelő életmódot kialakítani.

- Helyes szokásrendszer kiépítése, esetenként a szülők bevonásával.
- Nagy hangsúly helyezése a mozgásfejlesztésre, mely visszahat az értelmi képességek fejlődésére is
- Önkiszolgálási tevékenységek fejlesztése
- Testi ügyesség fejlesztése, a környezet mozgásos birtokbavétele
- A testséma fokozott fejlesztése

A beszéd fogyatékos gyermekek számára az általános, minden sajátos nevelési igényű gyermekre vonatkozó feladatok az irányadók az egészséges életmódra nevelés terén.

Várható eredmény óvodáskor végére:

- Az integrált nevelés során a gyermekek- akár ép, akár sajátos nevelési igényű (SNI-s)- a derűs nyugodt környezetben megtanulja elfogadni a másságot, a különböző tevékenységek gyakorlása során kialakulnak alapvető készségeik
- Az SNI-s gyermekek sérülésükhöz mérten, azt figyelembe véve a lehető legmagasabb szinten elsajátítják az egészséges életmód szokásrendszerét
- A mozgás örömét tapasztalják meg, természetesen a lehetőségeikhez mérten.

12. 5 Az értelmileg akadályozott gyermekek integrált nevelése

Az értelmileg akadályozott gyermekek programja átfogó, komplex, a tevékenység formák nem különíthetők el a hagyományos értelemben. A hangsúly a nevelésközpontúságon van. Valamennyi foglalkozás a személyiségformálásnak van alárendelve.

Szorosan összefonódnak a tevékenység-, és témakörök a

- Mozgásban
- Ének-zene, énekes játékban, gyermektáncban
- Verselésben - mesélésben
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunkában
- Külső világ tevékeny megismerésében.

Fogyatékoságának sajátosságai, képességei egyéni adottságai, ép társaihoz viszonyítva más megközelítést kíván. Az értelmileg akadályozott gyermek testi és pszichés fejlődésében kiemelt jelentősége van a *játéknak*. A játékban, a játékosan szervezett tevékenységeken keresztül és az azokat kísérő pozitív, ösztönző érzelmi állapot segítségével a *mozgási és tevékenységi* szükségleteit elégíti ki, fejlődési lehetőségeit javítja. Megismerkedik *környezetével*, ismereteket szerez, megindul *beszédfejlődése*. Elsajátítja azokat az egyszerű *munkatevékenységeket*, melyekkel az önkiszolgálása kialakul és a közösségért végzett apróbb megbízatásaival csoportja aktív tagja lesz.

Tanulási sajátosságai

Jellemzők:

- Tárgyakhoz, személyhez kötődés
- Szemléletes – cselekvéses gondolkodás
- Motoros ügyetlenség
- Letapadás

- Fáradékonyság
- Alulmotiváltság
- Alkotó fantázia gyengesége
- Passzivitás, indítékszegénység
- Újrakezdés
- Feladattartás gyengesége
- Észlelés, feldolgozás alacsony szintje
- Rövid- és hosszú távú memória gyengesége
- Figyelem elterelődése
- Vezetésre szorultság
- Gyenge az önellenőrző képesség

Tanulásban nem kap döntő szerepet a

- Tudatosság
- Alkotó jelleg
- Igény az ismeretszerzésre
- Önálló problémamegoldás
- Következtetés képessége (előregondolkodás)
- Tapasztalatok alkotása

Mire lehet építeni?

Ha a sérült gyermek tud valamit, annak örül, és minél többször szeretné megismételni. Ezt, az örömet, lehet és kell az értelmes tevékenység ismétlésére felhasználni.

Általános célok

- A fogyatékos gyermek egészséges életvitelének kialakítása
- Egyéni ill. kiscsoportos korrekcióval a fennálló rendellenességek javításának, korrekciójának elősegítése
- Egészséges napirend kialakítása változatos tevékenységi formákon keresztül,
- Nyugodt, derűs, elfogadó légkör biztosítása
- Helyes higiénés szokások kialakítása (önellátás, önkiszolgálás)
- Önállóságra serkentés
- Kommunikáció ösztönzése (beszédindítás, beszédfejlesztés, metakommunikáció tanítása)
- Minimális kontaktus, kooperációs készség kialakítása

Általános feladatok

- A kis lépések elvét alkalmazva a gyermekre jellemző tevékenységbe ágyazott fejlesztése
- Kellő idő és alkalom biztosítása a fejlesztésre
- Jól átlátható, következetes és szeretetteljes szokásrendszer kialakítása
- A gyermek komplex nevelése és fejlesztése
- Szoros alkotó kapcsolatot tartása a szülőkkel, minden tevékenység kapcsán

Várható eredmény:

Minden gyermek önmaga fejlődési lehetőségéhez képest optimálisan fejlődjék, önmagához képest egy magasabb szintre lépjen.

Speciális célok, feladatok

1. Játék

Célja:

- Az önállóság fejlesztése
- A megelégedés örömeinek biztosítása
- Társas kapcsolatok kialakítása

Feladata:

- A passzivitás oldása
- A személyiség tervszerű aktív fejlesztése
- Cselekvésekben tudatos részvétel biztosítása
- A beszéd fejlesztése

2. Munka

Célja:

- Önkiszolgálás elsajátítása, gyakorlati élethelyzetre való felkészítése
- Közösségben végzett tevékenységekre nevelése
- Tevékenység közben kognitív fejlesztése

Feladata:

- Szigorú és pontos napirend kialakítása
- A családdal azonos követelményrendszer felállítása

- Szocializáció megalapozása
- Passzivitás oldása
- Szokások ismertetése
- Motoros funkciók ügyesítése
- Beszédfejlesztés
- Igényszint kialakítása
- Feladattartás javítása
- Pozitív emocionális töltés kialakítása
- Eszközök helyes használatának elsajátíttatása

3. Mozgás

Célja:

- Reakció, mozgásügyesség közelítése az ép mintához
- A testi képességek fejlesztése, párhuzamosan az idegrendszer teherbírásának fokozása, működési hiányainak pótlása

Feladata:

- Kondicionálás, testi egészség megtartása
- Egyensúly rugalmasság javítása
- Téri orientáció fejlesztése
- Helyes testséma kialakítása
- Serkentés-gátlás javítása
- Feladattartásra szoktatása
- Figyelem javítása
- Mozgáskoordináció javítása
- Eszközhasználat megtanítása
- Manipuláció beindítása finomítása
- Hibás mozdulatok korrekciója
- Napi rendszeres testmozgás biztosítása

4. Külső világ tevékeny megismerése

Célja:

- Ismeretek bővítése
- Memória fejlesztése

- Érzékelés, észlelés, figyelem fejlesztése
- Fogalmi gondolkodás megindítása

Feladata:

- Szenzomotoros ismeretek szerzése
- Apróbb lépések, sok ismétlés
- Egyéni teherbírás szem előtt tartása
- A témák sokoldalú megközelítése
- Matematikai relációs megismertetése
- Mennyiségfogalom alapozása
- Sok manipuláció, élményalapú ismeretek szerzése

5. Verselés, mesélés, beszédfejlesztés

Célja:

- Kommunikáció kialakítása (értesse meg magát)
- Egyszerű utasítások követése,
- Beszédfejlődés megindítása

Feladata:

- Hallási figyelem, érdeklődés felkeltése
- Beszédkészség serkentése (nonverbális, verbális kommunikáció)
- Beszédértés segítése
- Szókincs bővítése
- Egyszerű mondatok képzése
- Rövid, egyszerű mondókák elsajátítása

6. Rajzolás, festés, mintázás kézimunka

Célja:

- Vizuális látásmód alakítása
- Alapmozgások kialakítása
- Ismeretek bővítése, beszédfejlesztés
- Finommotorika fejlesztése
- Önkifejezés lehetősége
- Szépérezék fejlesztése
- Önkép alakítása

Feladata:

- Sokféle eszköz és technika megismertetése
- Munkatevékenységek elvégzésére való felkészítése
- Szeriális memória fejlesztése

7. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc**Célja:**

- Érzelmi motiválás
- Passzivitás oldása, a beszéd serkentése
- Ritmus fejlesztése
- Társaihoz való alkalmazkodás kialakítása

Feladata:

- Lassabb tempó szem előtt tartása
- Többszöri ismétléssel az ismeretek rögzítése
- Komplex kombinált fejlesztése a különböző területeknek
- Együtt tevékenykedtetése e gyermekeknek

12.6. KÜLSŐ KAPCSOLATOK

Az integrált neveléssel kapcsolatosan a következő szervezetekkel állunk rendszeres kapcsolatban:

Baranya Megyei Szakértői Bizottság

A sajátos nevelési igényű (továbbiakban SNI) gyermekek vizsgálatát a tagóvodavezető, a szülő egyetértésével, a szakértői és rehabilitációs bizottságtól kéri. A bizottság feladata meghatározni, hogy a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége, organikus vagy nem organikus eredetű. Az organikus eredetű probléma esetén a gyermekek fejlesztése rehabilitációs célú foglalkozások keretében gyógypedagógiai fejlesztésben valósul meg (különleges szakértelemmel rendelkező pedagógusokkal, speciális feltételekkel, eszközökkel, tervvel).

Nem organikus eredetű ok esetén a nevelési tanácsadás keretében kell gondoskodni a fejlesztő foglalkozásokról.

Járási Szakértői Bizottság

- A szakértői bizottság egyénre szabott, egyértelmű szakvéleménye alapján a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusok hajtják végre a fejlesztést, a napirendbe épített fejlesztő foglalkozások keretében.
- A bizottság szakembere ellenőrzi a szakvéleményben meghatározottak teljesítését. Az ellenőrzés célja a szakmai segítségnyújtás.

- Hiányosság esetén megoldási javaslatot ad, egyeztetés során kidolgozzák az óvodapedagógussal a továbblépés lehetőségeit.
- A szakember feladata, hogy támogassa az óvodapedagógus nevelő munkáját, továbbá, hogy segítséget nyújtson a családdal való kapcsolattartásához.
- A Járási Szakértői Bizottság ellátja a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek vizsgálatának és rehabilitációjának feladatait, továbbá a tanköteles korú gyermekek iskolaérettségi vizsgálatát, a törvény által előírt esetekben.
- Az óvodapedagógusok által kezdeményezett vizsgálatok feltétele a szülő írásbeli hozzájárulása. A vizsgálathoz szükséges a nevelőtestület egyetértése abban az esetben, ha a szülő kéri, hogy a következő nevelési évben további óvodai nevelésben részesüljön gyermeke.

Éltes EGYMI (Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 7633 Pécs Építők útja 9.)

Azoknak a gyermekeknek a fejlesztéséhez nyújt segítséget, akik fejlődésmenetükben eltérnek társaiktól, annak ellenére, hogy sem értelmi, sem érzékszervi fogyatékossgal nem sújtottak. Ellátják az óvodapedagógusok kérésére a szülő beleegyezésével elsősorban a részképesség zavarral küzdők gyermekek vizsgálatát, egyénre szóló fejlesztési program kidolgozását, a fejlesztő tevékenység folyamatos segítségét.

Az óvoda által igényelt témában szakmai ismeretek nyújtását (előadást, módszertani börszét, hospitálást) vállalja a tagóvoda-vezető felkérésére.

A gyermekek sérüléstípusának megfelelő fejlesztést szakirányú végzettségű fejlesztőpedagógus látja el megállapodás keretében.

Egészségügyi szolgáltatók

A tagintézmény-vezetők kapcsolatot tartanak az óvoda orvosával, védőnővel, az időszakos vizsgálatokat végző szakorvosokkal, az intézmény munkaegészségügyi orvosával. Biztosítják az időpontot és a helyet a gyermekek vizsgálatához, gondoskodnak a kötelező szűrő vizsgálatok időben történő megszervezéséről,

Pedagógiai szakmai szolgáltatókkal: továbbképzéseken, értekezleteken, egyéb rendezvényeken való részvétel, közreműködés céljából a szakmai vezető, a tagóvoda-vezető, és az óvodavezető tart kapcsolatot.

Civil szervezetekkel: Az óvodák saját alapítványukkal, és egyéb civil szervezetekkel folyamatosan együttműködnek, és lehetőség szerint támogatják az integrált nevelés céljait.